

Övningar

Av överstelöjtnant Helge Forssman

Den upprustning av brandförsvaret, som skett genom 1944 års brandlagstiftning, torde nu i det närmaste vara avslutad. Under innevarande år har så tillkommit den nya kommunindelningen, som på många håll medfört viss omorganisation av brandförsvaret och även en del nyanskaffning av materiel. Vid en del industriföretag har detta också varit fallet genom av länsstyrelsen fastställda verkskyddsplaner.

Den nydaning av brandförsvaret, som sålunda skett, har för kommunerna medfört avsevärda kostnader. Särskilt har detta varit fallet under det senaste året, som i vissa fall medfört våldsamt uppskruvade priser. Det är då naturligt att man inom kommunerna förväntar, att de nyorganiserade och nyutrustade brandkårerna skola vara skickade att, då fara hotar, väl fullgöra sitt betydelsefulla värv, vare sig det gäller livräddning eller brandsläckning.

Ett strålande exempel på väl utförd livräddning gavs för några veckor sedan vid brand i Hurva i Skåne, där under mycket svåra förhållanden brandmän och frivilliga genom bärgning nedför reservtrappa räddade samtliga de pensionärer i ett ålderdomshem, som överhuvudtaget kunde räddas. Detta hade icke varit möjligt utan god organisation och väl utbildade brandmän.

Vad eldsläckning beträffar händer det väl nästan dagligen, att brandkårer i landet visa duglighet och utföra ett framgångsrikt arbete. Det är då desto mera betänkligt, när man vid

något enstaka tillfälle finner, att stora värden onödigtvis gått till spillo på grund av illa lett och dåligt utfört släckningsarbete.

En brandkårs duglighet är i hög grad beroende av brandchefens personlighet och det sätt varpå han leder och utbildar sin kår. Det är givet att brandmännens intresse slappnar, om övningarna ledas slött och slentrianmässigt och huvudsakligen utgöres av slangutläggning. Förr i världen var brandkårernas utrustning av så enkel beskaffenhet att övningarna ej kunde göras så omväxlande, som varit önskvärt, men numera kan man med skäl fordra att utbildningsarbetet blir lärorikt, intresseväckande och medryckande.

För detta ändamål kan det vara lämpligt att närmare studera de av Svenska Brandkårernas Riksförbund utgivna Utbildningsreglementet och Eldsläckningsläran. Råd och anvisningar angående övningarnas bedrivande återfinnas även i Riksförbundets Meddelanden nr 31/1951 och 32/1952 innehållande övningsprogram för dessa år. Med hjälp av dessa instruktioner har brandchefen inga svårigheter att upprätta en utbildningsplan för året. Det får ej gå till så, att man, då brandkåren samlas, frågar "Ja, vad ska vi hitta på idag".

Övningsledaren måste göra klart för sig, vad som kan vara nyttigt att taga itu med just under det övningspasset. Vad är aktuellt just detta året?

I ett flertal kommuner har brandkårerna

fått större och betydelsefullare uppgifter på grund av den nya kommunindelningen. Detta måste sätta sin prägel på utbildningsarbetet. Det är av vikt att brandcheferna noga studera det utvidgade släckningsområdet samt uppgöra släckningsplaner beträffande industrier, byar, större gårdar, ålderdomshem, hotell och pensionat, upplag och skog.

När brandchefen gjort klart för sig hur han i varje fall vill organisera ett släckningsarbete, särskilt då beträffande vattenförsörjningen, kan det vara lämpligt att dit förlägga brandkårens övningar. Men ej för mycket slangutläggning! De kan slangutläggning! Tag något nyttigare och mera intressant.

I stället för att lägga ut långa slangledningar kan man istället på sina platser placera slanglådor, -väskor eller rullar. Därigenom kommer man ifrån den tidsödande slanginläggningen varjämte man undviker slitning av slangen. Ett annat sätt, som ibland kan vara lämpligt, är att med fingering av stamledningen placera grenrören på sina platser och därifrån utlägga slangledningarna.

Ofta blir övningen mera lärorik för deltagarna, om den lägges som momentövning, varvid man med ordning och reda tar det ena momentet efter det andra. Är övningsledaren icke nöjd med utförandet göres momentet om, så att allt går tillfredsställande.

Här ett par exempel på dylika övningsmoment.

Vindsbrand i tvåvåningshus.

Rök utträder från taket vid skorstenen.

1. Rekognoscering.
2. Ordergivning.
3. Rökmasker.
4. Smalslang från tankbil.
5. Motorsprutan till vatten.
6. Stamledning fram till byggnaden.
7. Förgrening.
8. Rökutluftning.
9. Genomgång av övningen.

Äger övningen rum på landsbygden kan det vara lämpligt att inbjuda byns befolkning att åse densamma samt i samband med genomgången giva dem några korta anvisningar om, vad man i allmänhet har att iakttaga vid brand.

Industribrand.

1. Rekognoscering.
2. Order.

3. Hjälp från främmande brandkårer enligt plan.
 4. Undanskaffande av syrgasbehållare, motorfordon m. m.
 5. Sprutornas uppställning.
 6. Slangutläggning.
 7. Skydd av närliggande byggnader och upplag.
 8. Olika munstycken.
 9. Beräkning av vattenmängd.
 10. Seriekörning.
 11. Utläggning av dubbla slangledningar.
 12. Vattenkanon.
 13. Hemsändande av främmande brandkårer.
 14. Eftersläckning.
 15. Bevakning.
 16. Genomgång.
- Samarbete med industribrandkår lämpligt.

Vattenförsörjning.

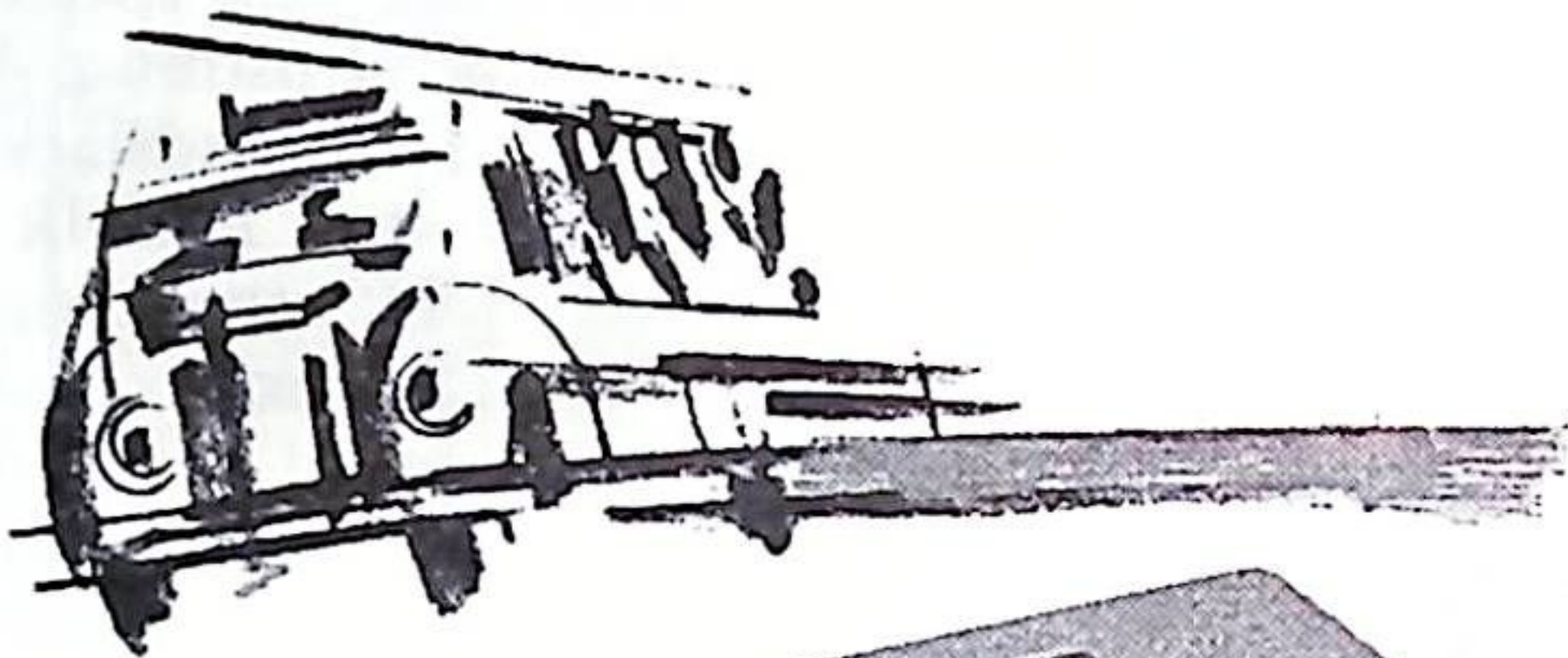
Hur väl utrustad en brandkår än är och hur väl den än är övad, är dock ett gott släckningsarbete i lika hög grad beroende av en tredje faktor nämligen vattentillgången. Glädjande nog synes förståelsen härför bland allmänheten allt mer ha trängt igenom under senare år. Man har på landsbygden anlagt talrika branddamm. De kommunala myndigheterna ha mer och mer kommit till den uppfattningen, att det ej räcker med att anskaffa brandbilar och annan brandmateriel, brandförsvaret måste kompletteras genom anläggande av branddamm. Detta underlättas numera i hög grad genom anlitan- de av grävmaskiner och användning av färdig- gjutna cementblock.

När en branddamm blivit färdigställd, bör en brandkårsövning förläggas dit för att visa att brandkåren är intresserad av företaget. Brandkåren blir då orienterad om för vilka fastigheter brandsläckning kan ske med vatten från denna damm och man har tillfälle att pröva dess konstruktion och kapacitet. Ofta visar det sig då, att vissa detaljer böra ändras, t. ex. angående sugslangens nedläggande, nedfar- tens lämplighet för brandbilar, inhägnadens beskaffenhet o. s. v.

Öva med nyanskaffad materiel!

Under senare år har en omfattande anskaffning av brandbilar och annan utrustning ägt rum. För att denna materiel skall komma till sin fulla rätt måste, såsom förut framhållits,

LIKA SNABBT I **ALLA** LED!

Ericsson
LM

SNABBTELEFON

Detta vinner man med högtalaralarmering

Alarmering kan ske med tonfrekvens över högtalarna.

Kodsignaler angivande olika art av uttryckning kan utsändas över samtliga högtalare eller grupper av högtalare.

Efter larmsignalerna kan telegrafvakten genom anläggningen lämna närmare detaljer om uttryckningen.

Anläggningen kan användas för underhållning av manskapet med radiomusik etc., varvid dock alarmsignaler har automatisk prioritet.

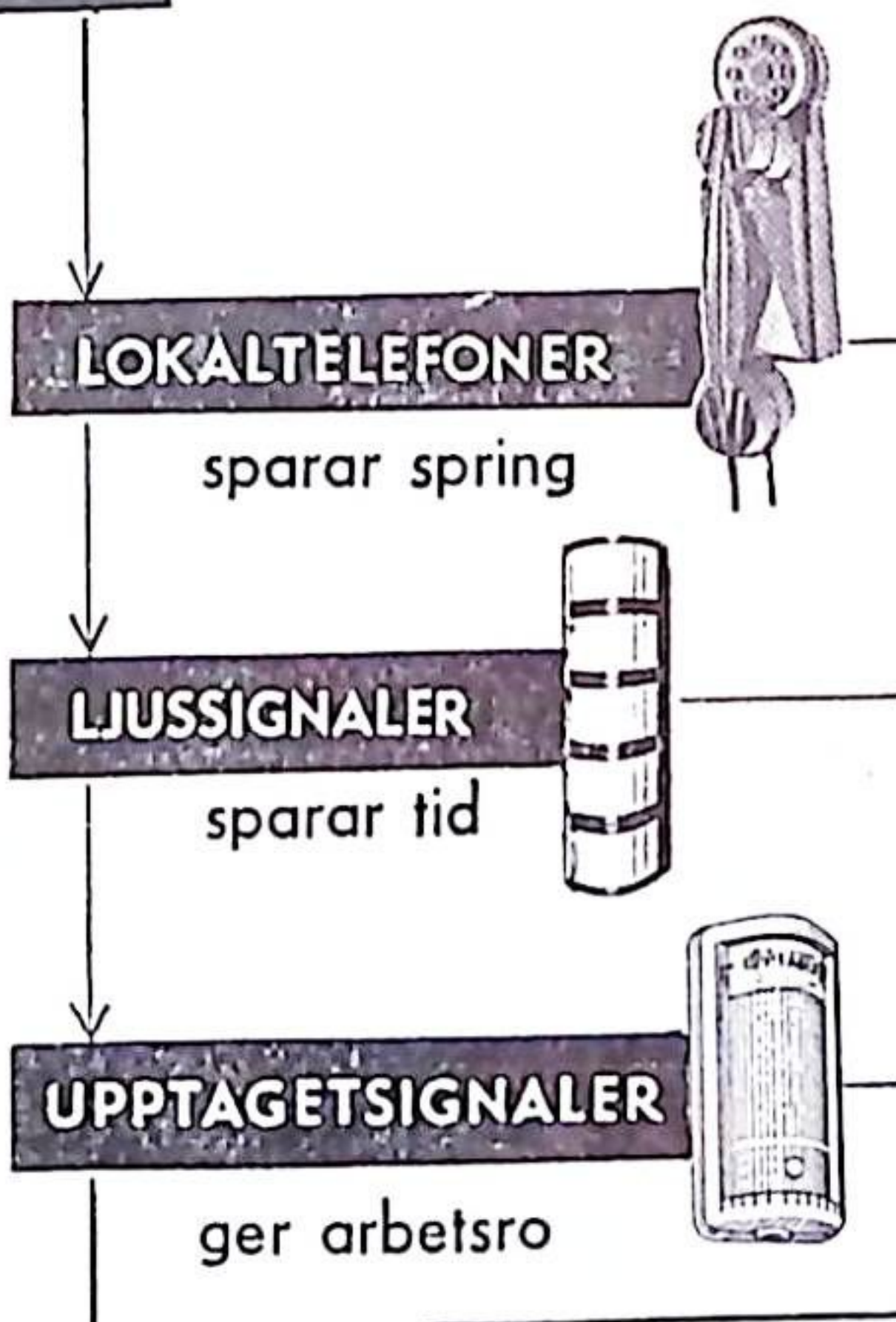
Anläggningen kan användas för personsökning.

Med lös mikrofon på t. ex. gård eller i gymnastiksal kan anläggningen användas för instruktionsföredrag.

ger snabbkontakt

De flesta brandtelegrafanläggningar i Sverige är levererade av L M ERICSSON.

Men även för de interna uppgifterna på brandstationerna har "L M":s erfarenhet tagits i anspråk. Det är nödvändigt att inom en brandstation anordningar för alarmering och ordergivning får en i alla avseenden effektiv planering och funktionering. Också på detta område kan L M ERICSSON bygga på grundlig erfarenhet, och har under årens lopp utfört anläggningar på stationer av alla storleksordningar.

L M ERICSSONS SVENSKA FÖRSÄLJNING AB

Kungsgatan 33. Box 877. STOCKHOLM C, Tel. 22 31 00 - GÖTEBORG,
St. Badhusgatan 20, Tel. 17 09 90 - MALMÖ, St. Nygatan 27 B, Tel. 711 60 -
SUNDSVALL, Rådhusgatan 1, Tel. 559 90

Ericsson
LM

brandkåren vara väl förtrogen med materielens rätta användning. I detta hänseende brister det nog en hel del. När brandkåren får en ny brandbil eller annan redskap, anordna då omedelbart detaljövningar med denna materiel till dess var man fullt behärskar den. Vad skall man säga om en brandkår, som fått en ny brandbil med vattentank och ej förrän efter ett år upptäckte att det ej fanns något utlopp från tanken!

Glöm ej sprutskötarna.

Särskilt är det nödvändigt att hårt drilla motorsprutskötarna. Det får ej vara så, att vid alla övningar förste maskinisten kör sprutan, medan övriga maskinister äro åskådare eller på sin höjd hantlangare. Det gäller ej blott att starta sprutan, utan även att snabbt få vatten i tryckuttaget. Prova maskinisterna den ene efter den andre med tidtagning. Därigenom framkallas något av den spänning, som alltid uppstår vid eldsvåda.

Vad materielen beträffar har brandkåren nu alltmer kommit till insikt om smalslangens

lämplighet och dess användbarhet vid inomhusbränder. Även har man alltmer lärt sig att uppskatta användningen av spridd stråle i vissa fall.

Rökskyddsutrustningen är emellertid mindre väl tillgodosedd vid en del kårer, där man antingen är utrustad med lätta filtermasker eller saknar man helt dylik utrustning. Vare sig det gäller livräddning eller brandsläckning är det fullständigt omöjligt att i rökfyllt rum utföra ett gott arbete, om dylik utrustning saknas. De kårer, som äro försedda med friskluftapparater, äro mycket nöjda med dessa, och priset är ju överkomligt även för mindre kårer. Sätt gärna upp det på önskelistan för år 1953. Sen gäller det att sätta igång med verklighetsbetonade rökövningar, men tag därvid inga onödiga risker varken för livräddaren eller för den, som skall "räddas". Brandmännen måste lära sig fördelen av att i rökfyllt rum taga låg ställning, en sak som ofta förbises.

Samövningar.

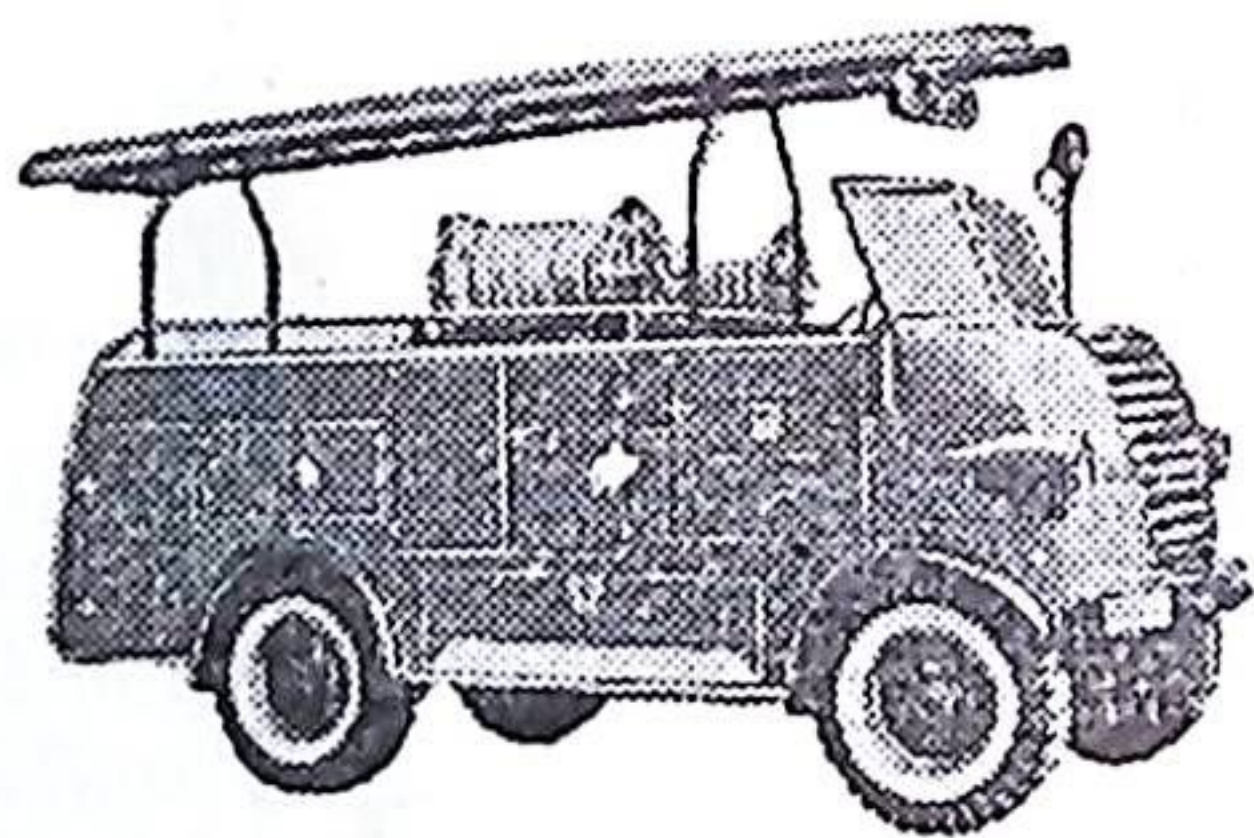
Även den bäst utrustade brandkår kan komma i sådant läge, att den behöver hjälp av annan kår. Denna hjälp blir dubbelt värdefull om den är planlagd redan i "fredstid". Överenskommelse bör alltså träffas att ledningen av industrier, större byar eller gårdar har rätt att vid brand, som tagit eller hotar att taga större omfattning, äger rätt att förutom egen brandkår alarmera även annan på förhand bestämd brandkår.

Vid dylika större brandobjekt bör samövning ske med de kårer, som äro avsedda att släcka just där. Därigenom underlättas i hög grad ett snabbt och effektivt insättande. Vid dylika samövningar och framför allt vid brand är det nödvändigt att släckningsledaren till sin närmaste man överlämnar det direkta befälet över egen kår så att han ostörd av mindre väsentliga detaljer kan ägna sig åt släckningsarbetet i stort.

Samövning mellan brandkårer är nu av särskilt stor betydelse inom de nybildade storkommuner, där flera brandkårer finnas och för vilka måhända nya släckningsområden blivit planlagda.

Med modern utrustning och god utbildning har våra brandkårer stora möjligheter att rädda liv, som är i fara, och avsevärt minska de stora brandskador, som årligen uppkomma i vårt land.

CHEVROLET brandbilar 4-hjulsdrivna

HJULBAS: 2,56 m.

MOTOR: 85 hkr.

Lämpliga för SKOGSVERK,
INDUSTRIER, KOMMUNER m. fl.
Byggda under sakkunnig svensk ledning
av specialfabrik i Holland.
Vagnarna levereras med 6 mån.
GARANTI samt med

RESERVDELSGARANTI.

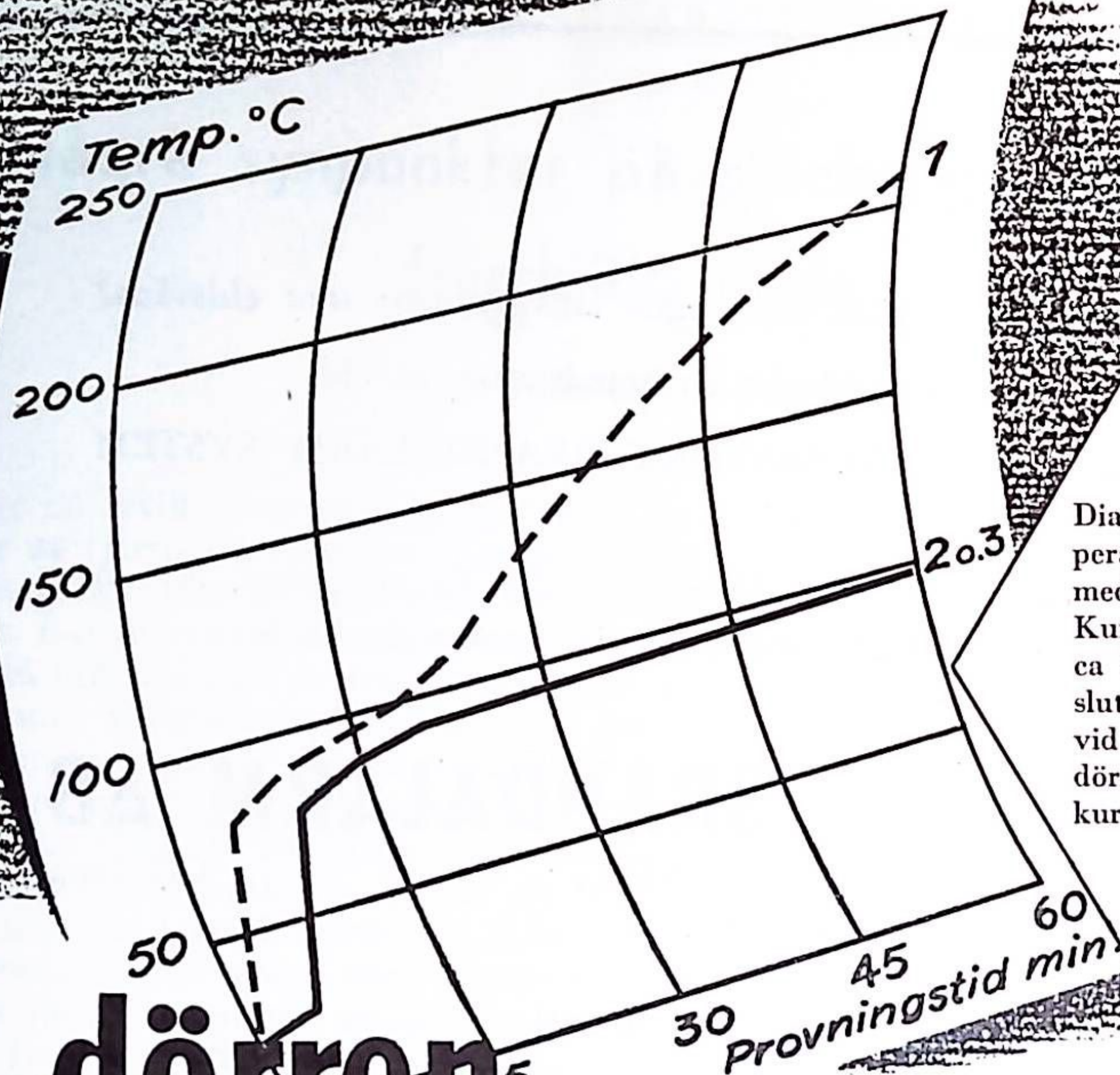
Tänk på eldfaran — kontakta oss
i dag!

AB E. KRENSLER

Kungsholmsgat. 19, Sthlm.

Tel. 50 90 40, 52 24 04.

Diagrammet visar RD-dörrens yttertemperatur under 1 timmas brandprovning med upp till 925° C på eldsidan. Kurvorna 2 och 3, vilka representera ca 98 % av dörrens totala yta, visa en sluttemperatur av knappa 100° C. Endast vid låslådan (kurva 1) — ca 2 % av dörrens totala yta — slutar temperaturkurvan på något över 200° C.

RD-dörren en ännu bättre branddörr

En ännu bättre branddörr

blev den nya RD-dörren tack vare Rosengrens kända "kassaskåpsisolering". Denna består av en fast, gjuten massa med kristalliskt bundet vatten, som vid hetta frigöres och verkar avkylande. Det är denna frigöringsprocess, som i första hand ger RD-dörren dess oöverträffade brandskyddsisolering.

Bättre som gångdörr

RD-dörrens kraftiga stagning — inte endast vertikal utan även horisontell — jämte den gjutna isoleringsmassans styvhet gör dörren särskilt stabil och oöm. Tack vare "kassaskåpsisoleringens" stora isoleringseffekt har RD-dörren kunnat konstrueras tunn och smidig.

Billigare att installera

Kraftig specialriktad karm av 2 mm stålplåt jämte perfekt dörrinpassning eliminerar fördyrande riktningsmoment vid installationen.

Rosengrens först med officiellt godkända dubbeldörrar och skjutdörrar

Rosengrens var den förste tillverkare som kunde erbjuda även officiellt brandklassificerade dubbeldörrar och skjutdörrar.

Byggnadsstadgan kräver officiellt godkända branddörrar

Enligt byggnadsstadgans §§ 65 och 70 skall branddörr, där sådan föreskrives, vara av minst s. k. brandhärdig klass. Detta innebär, att branddörren officiellt typprovats under minst en timme i en temperatur uppgående till 925° C.

Förvissa Eder om att den branddörr Ni installerar bär det officiella provningscertifikatet.

Ring eller skriv till oss, så skall vi omedelbart ge Er alla uppgifter om RD-dörren — den ännu bättre branddörren.

ROSENGRENS

E. A. ROSENGRENS AKTIEBOLAG
Göteborg - Stockholm - Malmö - Norrköping

Brandchefer

Har Ni tänkt på att skydda Edra egna anläggningar mot eldsvåda?

Senast i december 1950 drabbades en brandstation av eld.

Låt därför installera AUTOMATISKT BRANDALARM SYSTEM TJEDER.

Vi utarbeta utan kostnad eller förbindelse för Er en offert, om vi erhålla ritningar över de byggnader, som Ni önskar skyddade.

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

Stockholm

MALMKÖPING

Göteborg

tel 338 växel

Av försäkringsbolagen godkänd anläggningsfirma

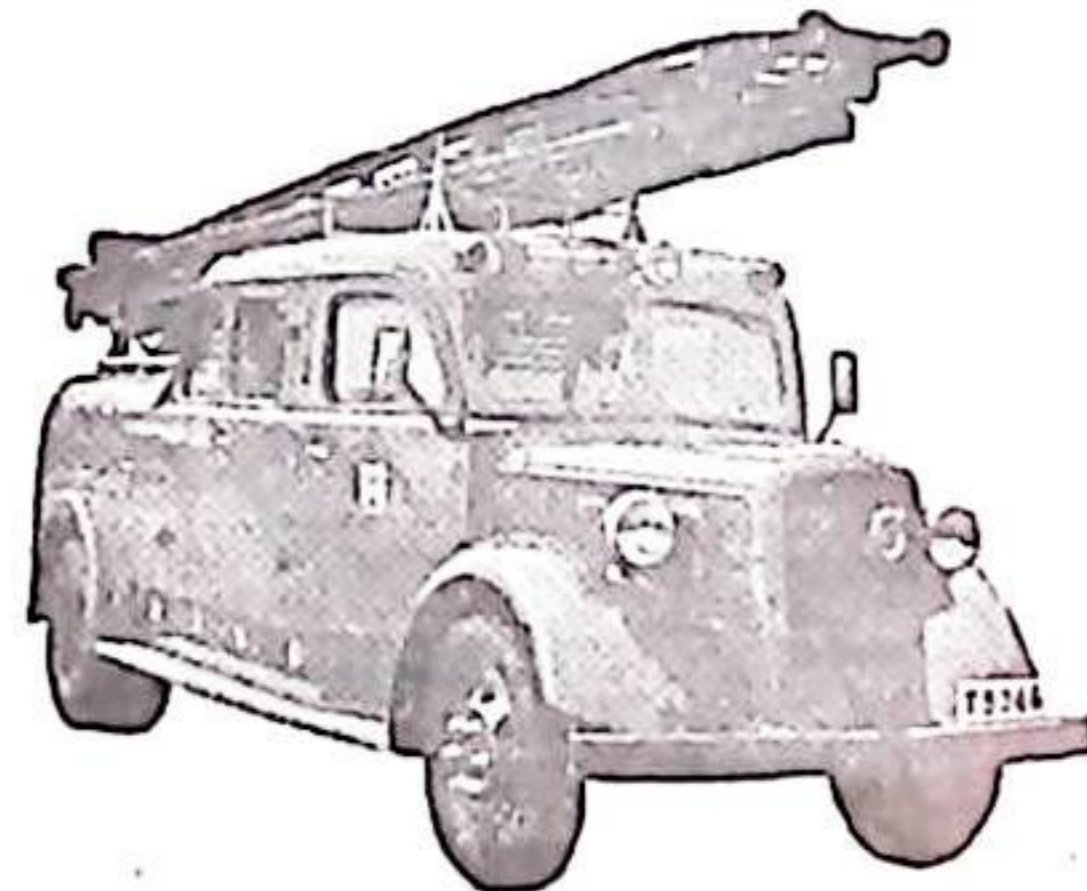
BRANDBILAR — AMBULANSER

och SPECIALFORDON för BRANDKÄRER byggas vid vår karosseriverkstad i önskat utförande.

Försäljning av alla slags förekommande brandredskap.

Tillverkning av: Slangväskor, slanglådor och vattentunkar m. m.

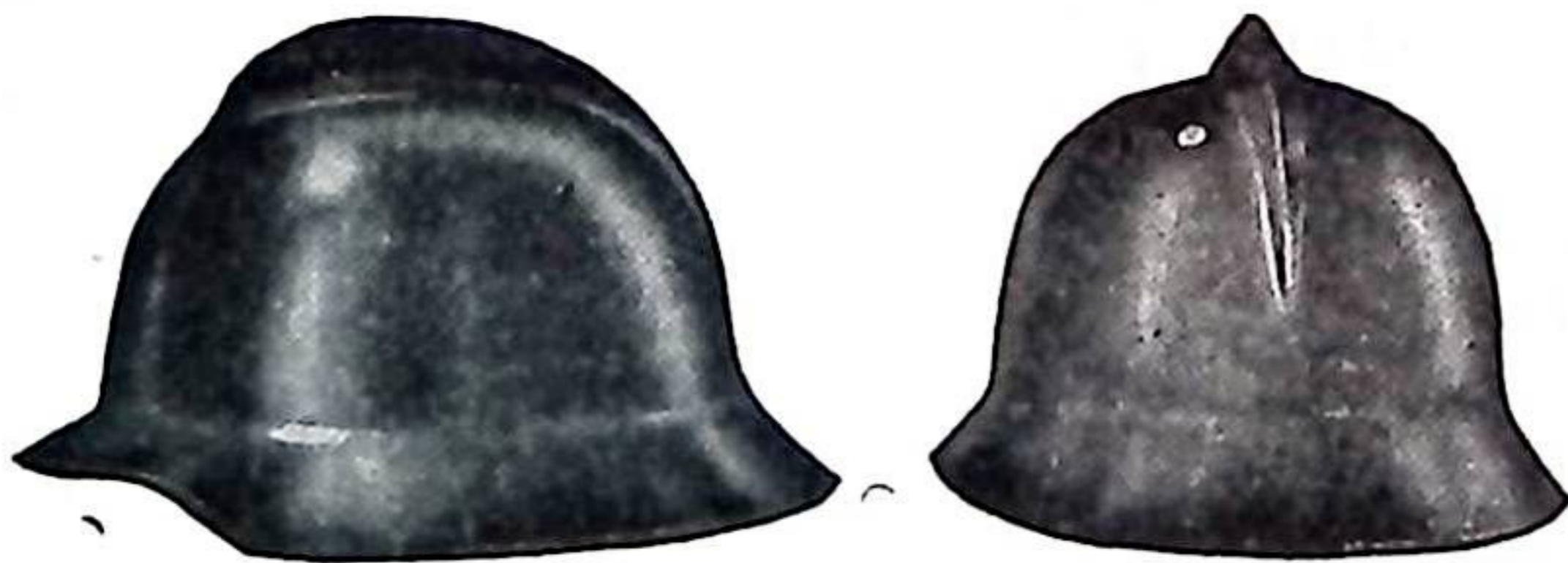
(Begär offert!)

BRANDSKYDDSTEKNISKA BYRAN, KALMAR

Ulteidsgatan 16

Tel. 129 76 - verkst. 161 76

NYTT HJÄLMAR NYTT MED STÄLLBAR INREDNING

Hjälmen kan inställas för 4 storlekar samt delar därav. Mjuk anliggningsrem som passar alla huvudformer och håller hjälmen stadigt på huvudet utan att trycka. Hjälmen är krymp- och rostfri. Patentsökt. Våra lättmetallshjälmar har 3 gånger bättre värmskydd än lackerade

stålshjälmar. Ca 33.000 hjälmar sålda de senaste 12 åren. Finns för omgående leverans. Gamla hjälmar, även av andra fabriker, kunna förses med vår nya inredning.

Jonsreds linnslang samt all övrig brandmateriel till lägsta priser

BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad — Tel. 3333

Några synpunkter på släckningshjälp, särskilt fjärrhjälp under krig

Av brandkapten Curt Bergström

Under en civilförsvarsövning, där bl. a. insättande av fjärrhjälp förekom, gjordes en hel del iakttagelser, som tydligt visade, hur många problem t. o. m. själva framkörningen i krig bjuder på och hur litet de voro kända. Vid efterforskning av bestämmelser har också framgått, att mera ingående sådana än så länge saknas. Även om ett antal blivande chefer för fjärrhjälpstyrkor äro utbildade, så räcker detta enligt mitt förmenande ej. Under de förhållande, som troligen komma att råda, måste varje fordonsbefälhavare vara kompetent att självständigt ta hand om sin enhet och alltså redan i fred vara åtminstone något inställd på de situationer, som kunna tänkas.

Låt oss först repetera några synpunkter — från ömse sidor — på släckningshjälp i fred.

En brandchef bör alltid ha en plan över de kårer, som han i första hand avser att kalla till hjälp. Den bör upptaga namn, adress och telefonnummer till både kårernas chefer och vice chefer samt ev. alarmcentraler, om sådana finnas. Man har ej tid att vid sådan eldsvåda, som fordrar utomstående hjälp, bläddra i telefonkatalogen. Planen bör finnas i brandbefälens bostäder (uppsatt), i brandstationen samt alldeles särskilt på utryckningsfordonen. Ty först på eldstället får man mången gång begrepp om behov av hjälp samt dess storlek och utrustning. Genom ordonnans begär brandchefen pr telefon hjälp från viss kår. Samtidigt lämnar han uppgift om önskad specialutrustning (extra mängd slang, stor motorspruta, vattenkanon, skum, kolsyra m. m.), noggrann adress, körväg, var vägvisare möter samt telefon på eller i närheten av brandplatsen, på vilken telefon brandchefen kan nå. Lämpligt kan vara att ha blanketter för dessa uppgifter, så att de ej i hastigheten glömmas.

Hjälpsändande brandchefen sänder, om ej annat begärts, vanligen 1 befäl och 8 övriga, en motorspruta om minst 500 lit/min (till landsbygden alltid dragbar) och minst 800 m. slang, d. v. s. en normal fordonsutrustning.

Han kvarlämnar hemma adress och telefonnummer till eldstället, samt beordrar hemma-varande befäl att med återstående personal och utrustning ordna en första utryckning för eget områdes skydd.

På eldstället sker anmälan för därvarande släckningsledaren samt vanligen kort överläggning före ev. insättande. Kanske räcker det också att stå i reserv eller att lägga ut slang, angöra motorspruta o. s. v. men utan att vattenfylla dessa redskap. Onödiga kostnader böra ju undvikas. Observera värdet av att egen slang och övrig materiel är märkt, då sammanblandning med andra kårers sällan kan undvikas.

Allt det där var förut bekant. Det är nog riktigt, det är bara det, att en del av de möjliga förberedelserna ej blivit gjorda. Hur många ha t. ex. plan för kallande av hjälp på fordonet, redskapen märkt o. s. v. Inte alla! Därför må det komma med här som en liten påminnelse.

I krig bli förhållandena betydligt mera komplicerade, till och med mera än vi, som dessbättre ej varit med i krig, kanske kunna tänka oss, och här skall bara ges några synpunkter.

Under civilförsvarsberedskap lyda som bekant brandkårerna under civilförsvarschefen. Under icke flyglarmtillstånd komma de dock vanligen att utrycka som i fred på allmänhetens direkta kallelse och lämnande av släckningshjälp torde likaledes ske på brandchefs direkta begäran. Avstånden bli ej heller större och förflyttningen tillgår som i fred. Vid skärpt läge bör dock civilförsvarschefen hållas underrettad om alla förflyttningar samt adress lämnas.

Under flyglarmtillstånd sker däremot utryckning — även inom eget område — endast på civilförsvarschefens eller hans ställföreträdarens (fogdes) order. Inom eget civilförsvarsområde bli avstånden troligen ej heller längre, än att enskild körning blir det vanliga. Men redan här kan befälhavaren för utryckningen, ev. varje fordonsbefälhavare, komma att ställas inför

problem. Och än värre blir det vid lämnandet av fjärrhjälp på stora avstånd.

Under civilförsvarsberedskap föreligger skyldighet för varje kommun att på order lämna bidrag till s. k. fjärrhjälpstyrka, d. v. s. hjälp vid katastrof till även mycket avlägsna samhällen. Det sker enligt samma princip som statspolisen är uppbyggd på. Städer och andra tätorter äro sålunda skyldiga lämna intill 25—33 % och landsbygdskommuner intill 100 % av sina styrkor.

I en fjärrhjälpstyrka ingår vanligen (enligt tillgängliga anvisningar) 6—11 brandenheter (= fordon) och ett mindre antal sjukvårds- och röjningsenheter. Det rör sig sålunda om ett 20-tal fordon eller mera. Redan härav framgår svårigheten (för att inte säga omöjligheten) för en än aldrig så väl utbildad och skicklig styrkechef att personligen leda karavanen intill och in i det skadade samhället.

Låt oss tänka oss in i ett läge. Genom flyganfall ha stora skador åstadkommit inom en stad. Hela stadsdelar brinna och äro raserade, insvepta i rök och kalkdamm, så att överblick är omöjliggjord. Gator och vägar, även i utkanterna, äro oframkomliga, utplånade och oigenkännliga, då vanliga riktpunkter såsom byggnader, gatuskyltar o. s. v. saknas. Också på landsbygden ha skador åstadkommit på vägar och broar, så att man ej kommer fram var som helst, varjämte militära transporter och flyktingtåg belamra vägarna. Under körningen föreligger risk för nya anfall, ej minst mot hjälpstyrkorna.

Härigenom och på grund av mängden fordon inom fjärrhjälpstyrkan är det nödvändigt med planläggning, organisation och förberedelser för transporten liksom framför allt särskilda åtgärder under densamma.

Fordon från ett flertal orter ingå ju i kolonnen. De måste då samlas till en *mötesplats*, som bör ligga framåt mot målet, så att inga fordon behöva köra bakåt. Längs vägen måste ordnas *sambandsstationer*, varifrån främst styrkechefen kan söka förbindelse med och meddela myndigheterna tillståndet inom kolonnen och hur långt den hunnit och vidare få nya order, om läget ändrats, vägar skadats o. s. v. Vid vägshål, före tätorter och särskilt före infarten till den skadade staden ordnas *vägvisarestationer*, där anvisningar och lots kan erhållas genom eller kring samhällena resp. in i det raserade målet. Alla stationer böra vara utmärkta med skyltar, helst även poster, som anvisa upp-

ställningsplatser för fordon, om möjligt flygskyddade, de måste ha telefon och kartor. Dessa stationer ordnas genom civilförsvarschefen eller styrkechefen — om tid finnes!

Förflyttningen kan ske med *djupmarsch* eller *flygmarsch*.

Vid djupmarsch, som användes under mörker och under dagar, då anfall knappast kan förväntas, hålles c:a 50 m. avstånd mellan fordonen och varje fordonsbefälhavare ansvarar för avståndet till framförvarande fordon. Förbindelsen inom kolonnen upprätthålles genom signaler med kolonnvisare (skärmar på käpp) eller lyktor (order ges härmed om igångsättning, halt, ökad eller minskad hastighet). Styrkechefen och hans ställföreträdare, som ha personbilar till förfogande, leda marschen från täten och genom motorcykelordonnanser längs kolonnen.

Flygmarsch tillgripes, när anfall kan väntas, d. v. s. vanligen under dagar. Den innebär i regel ett avstånd mellan fordonen, motsvarande två minuters körtid, alltså vid en körhastighet av 40 km/tim c:a 1,3 km. mellan fordonen. Vid en kolonn om 20 fordon får den en längd av ungefär 2,5 mil. Då finns uppenbarligen mycket liten möjlighet för en styrkechef att leda fordonen vare sig genom signaler eller medelst motorcykelordonnanser. Här måste varanda fordonsbefälhavare vara kompetent att självständigt handla och genomföra transporten ej blott enligt erhållna order utan enligt *orderns avsikt*. Ett anfall mot kolonnen, en sprängd bro mellan eget fordon och styrkechefen måste kanske ge anledning till frångående av erhållna order samtidigt som erhållande av nya förhindras.

Låt oss ta ett exempel på en fjärrhjälpstyrkas förflyttning. (Rekognosceringen är endast gjord på kartan.) Styrkor från städerna Göteborg och Mölndal samt kringliggande kommunerna Landvetter, Partille och Askim skola insättas i Uddevalla. De få kanske ordern: "Fjärrhjälpstyrka till Uddevalla. Styrkechef: — — möter å mötesplats enl. nedan. Från Er beordras följande enheter: — — —. Mötesplats: vägskalet omedelbart söder bron över Nordre älv vid Kungälv. Tid kl. 10.00. Körväg för Er dit: — — —. Vägvisare möter 1 km. före mötesplatsen."

Några synpunkter: fordonen böra ej inträffa alltför tidigt men under *inga förhållanden* försent. Ankörningen bör beräknas ske långsamt för att genom tillfälligt ökad hastighet kunna

PROVAPPARATER

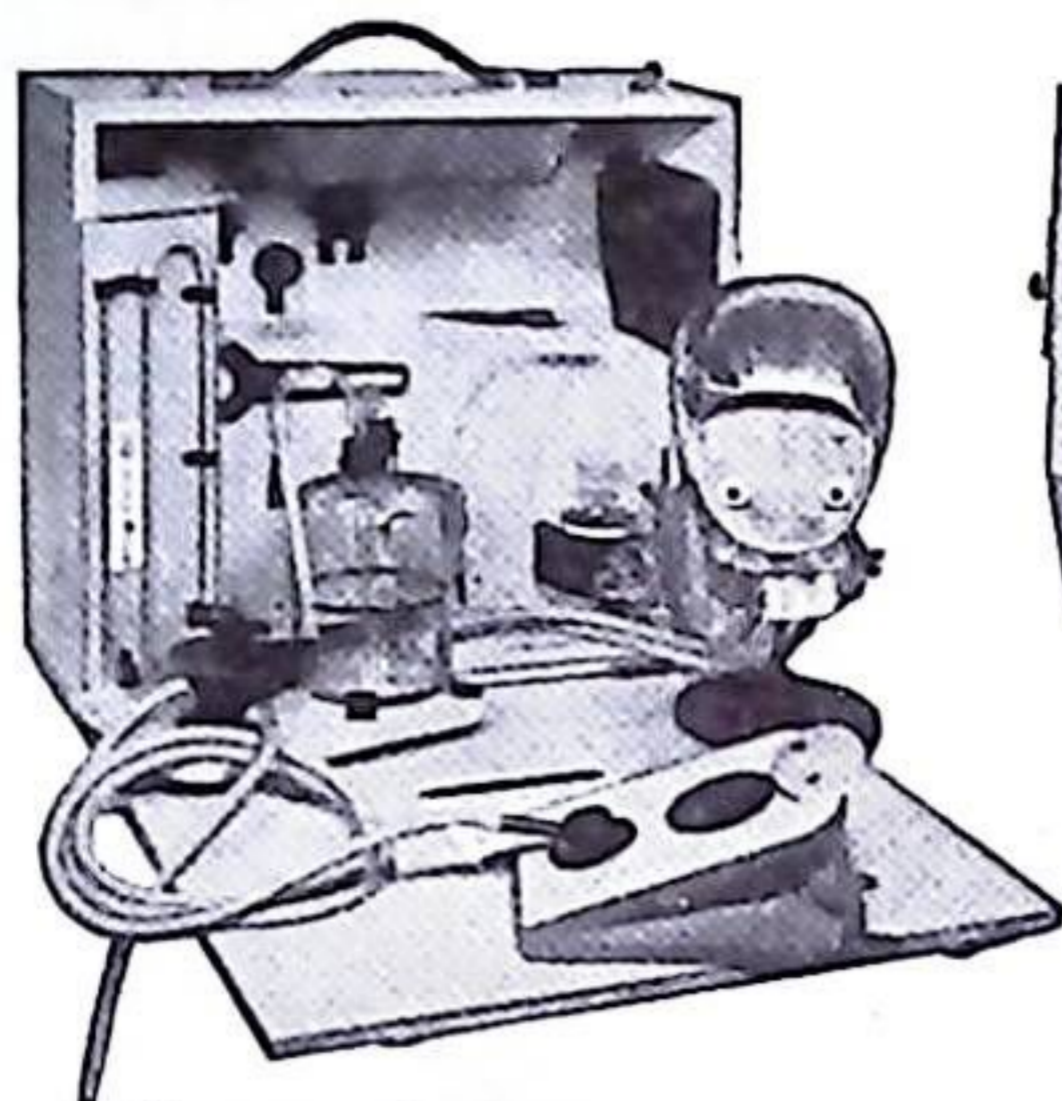
Med **DRÄGER VENTILPROVARE** kontrollerar Ni tätteten på utandningsventilerna på Edra helmasker.

DRÄGER PROVAPPARAT FÖR SYRGASAPPARATER

Med denna provapparat kontrollerar Ni på en syrgasapparat

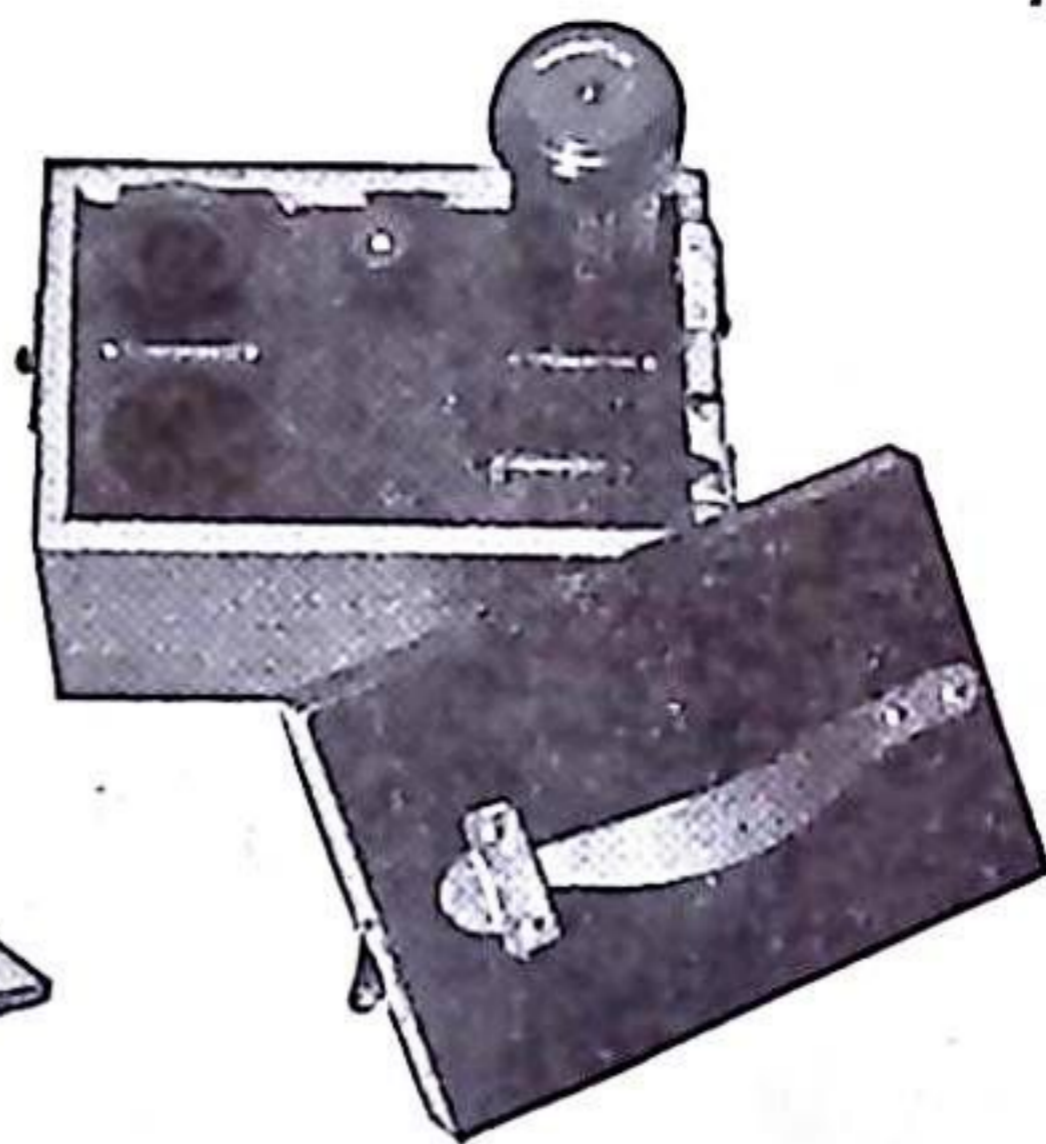
- a) den konstanta doseringen
- b) tätteten
- c) övertrycksventilens motstånd
- d) när lungautomaten träder i funktion

DRÄGER TÄTHETSPROVARE FÖR HELMASKER

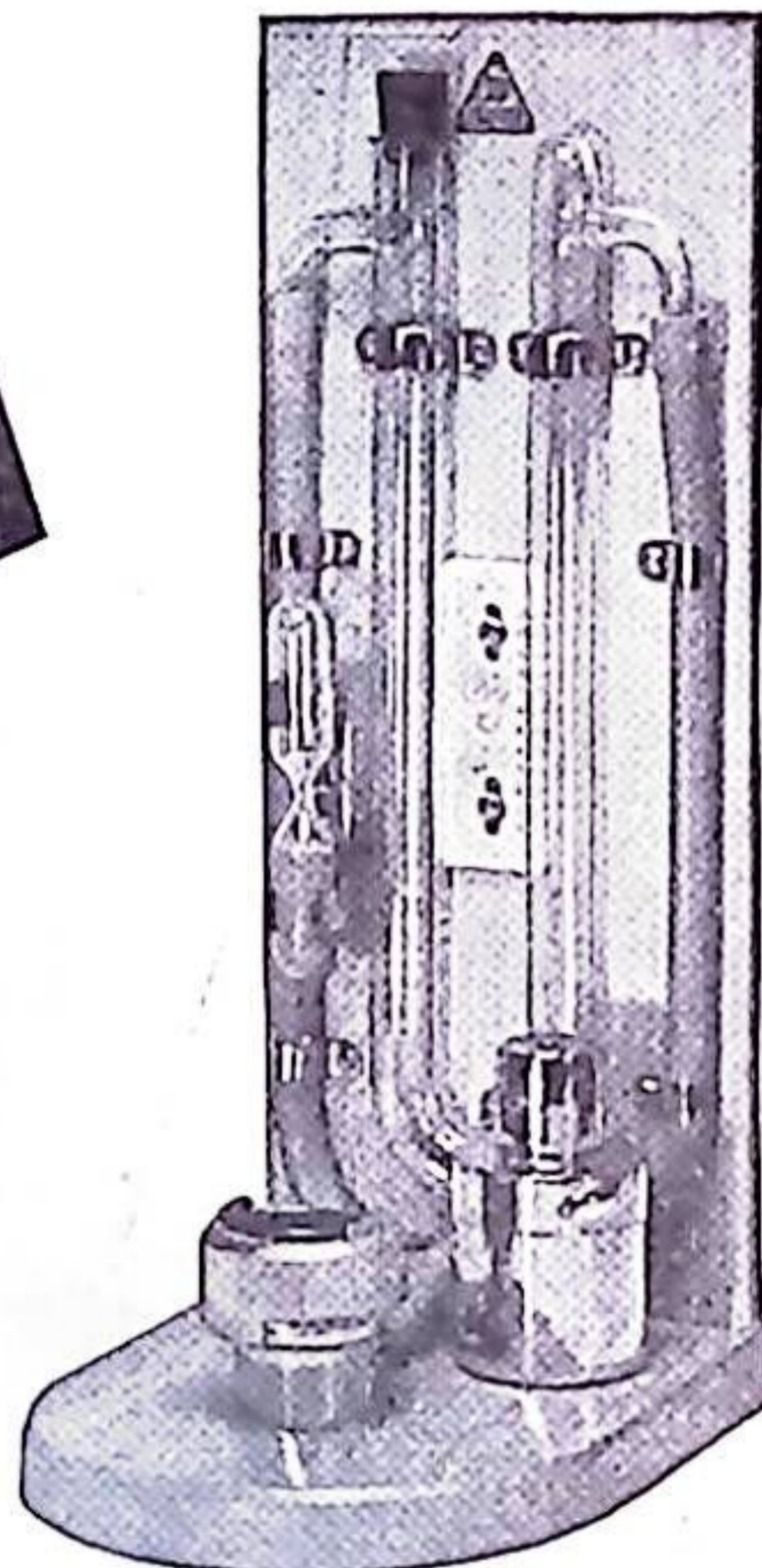
Denna tättetsprovare användes för att konstatera huruvida Edra helmasker är täta. Tättetsprovaren levereras komplett med alla tillbehör. Anslutning kan ske antingen till kompressor eller till den medföljande blåsbälgen.

Ring eller skriv till oss, så skall vi gärna lämna kompletterande upplysningar!

DRÄGER FILTERPROVARE

Andningsmotståndet i de vanliga rökmaskfiltren mätes i mm v.p. vid en luftgenomströmning av 30 l/min. Med en filterprovare kan Ni lätt mäta andningsmotståndet i Edra filter.

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

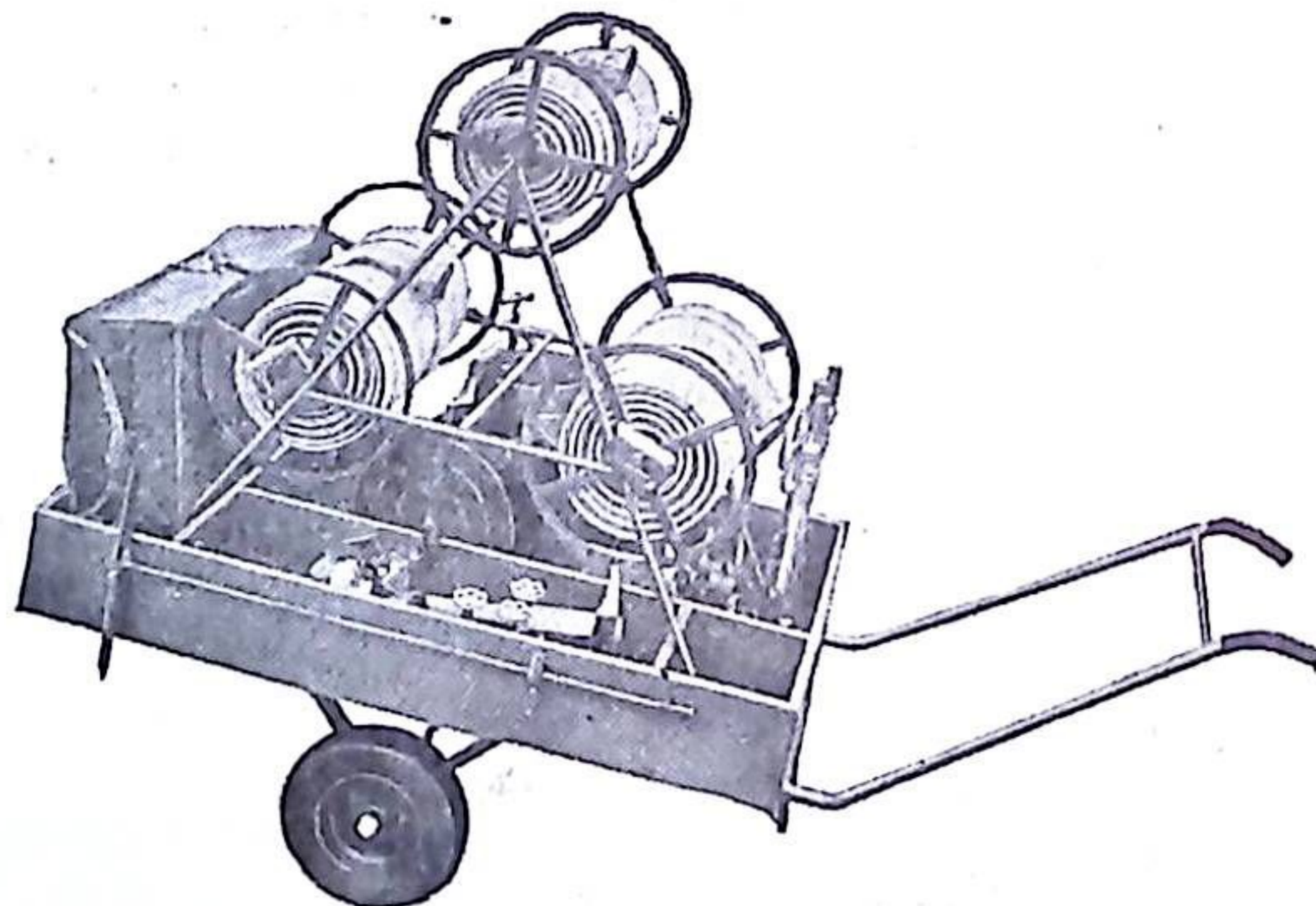
Kaptensgatan 6 · STOCKHOLM · Telefon 67 91 30 (växel)

LÄTTRANSPORTABLA

SLANG- o. REDSKAPSKÄRROR

å stålrörsram med do. stativ för 1—4 st. löstagbara slangrullar, flak med fack för olika redskap, SKF-lagrade luftgummihjul, fotstöd och draganordning antingen som släpvagn eller med

gummiklädda handtag för transport av manskap. Lackering röd eller grå. Utrustas på beställning även med fästen för skarvstegar och med plats för bärbar motorspruta.

BRANDREDSKAPSFIRMAN

ODENIUS

AKTIEBOLAG

GÖTEBORG

Tel. 13 69 35, 13 69 47, 13 15 96

Östra Hamngatan 16

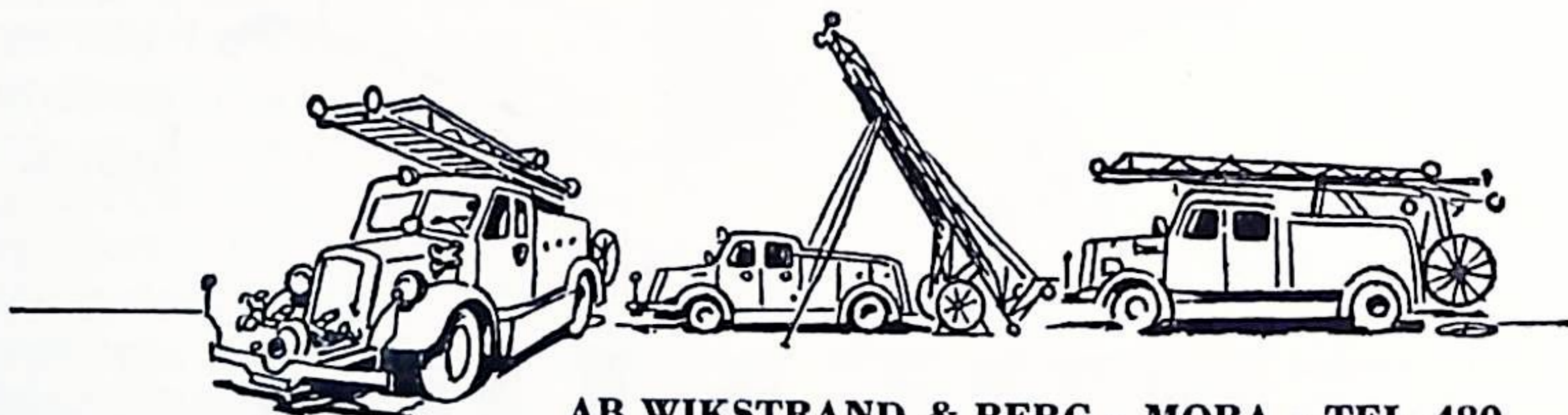

GÖTEBORGS BRANDKÅR

använder **WI-BE** stegen

Göteborgs Brandkår har monterat en WI-BE-stege typ GGF-22 på en av sina senaste brandbilar. Stegen är en helsvetsad stålrörsstege med en max. höjd av 22 m. Godkänd av Kungl. Arbetarskyddsstyrelsen.

För brandkårsbruk ha vi även ett flertal andra stegtyper, av vilka vi speciellt vilja framhålla våra skarvstegar av lättmetall. — Begär offert.

AB WIKSTRAND & BERG · MORA · TEL. 480

komma i tid, även om oförutsedda hinder skulle möta. Om möjligt böra mindre vägar väljas för att ej onödigtvis hindra trafiken på huvudvägar. Vid halt sökes flygskyddad uppställning och minst 50 m. mellan fordonen, som dessutom böra vara kamouflerade med trädgrenar o. dyl. Befälhavaren fram till styrkechefen med karta, papper, penna och klocka. Man skulle kunna tänka sig styrkechefens order ungefär så här:

"Jag är styrkechef, mitt namn är — — —.

1. *Marschväg* över Kode, Stenungsund (huvudvägen från Stora Höga järnvägsstation är skadad).

2. *Marschordning*: Brandsektionen (chef — — —), sjukvårdssektionen (chef — — —), röjningssektionen (chef — — —).

3. *Flygmarsch*: 2 min. mellan fordonen, körhastighet 40 km/tim.

4. *Sambandsstationer*: Kode brandstation, Stenungsunds brandstation, en plats 500 m. söder huvudvägen (väg 2) före Ljungskile.

Vägvisarstationer: vägskälen Stora Höga, Ödsmåla kyrka samt utanför Uddevalla vid avtagsvägen till Gustafsbergs restaurant, där vidare order och lots möta. Samtliga stationer bemannade. I övriga tveksamma vägskäl är rätt väg märkt med röda pilar eller poster utsatta.

5. *Kögrupp* utgår ur röjningssektionen, som tilldelas en radiobil.

6. *Startorder* härifrån (pekar) för de enskilda bilarna ges av chefen för röjningssektionen. Varje bil skall stå på plats i den skogsdungen (pekar) 2 minuter före dess starttid.

7. *Klockan* är nu — — —. Första fordon kör kl. 10.30. Jag kör i täten."

Om ordern ej överlämnas skriftligt, måste varje fordonsbefälhavare anteckna. Skall det hela gå i lås, måste tider hållas och det går ej att lita till minnet, allra minst i krig, då man ej vet, när en annan plötsligt blir tvungen att övertaga befälet. Repetera och fråga, om något är oklart. Därefter skall fordonsbefälhavare orientera sin personal, räkna ut sin starttid efter placeringen i kolonnen, som chefen för brandsektionen ger honom.

Använd ev. tid till att kontrollera fordon (kamouflering, inga blanka ytor, gärna fordonet märkt med kår och nummer, nattetid vit duk baktill, cykel och bogserwire lätt åtkomliga) och personal (instruktionen rätt uppfattad, inga blanka hjälmar eller vita rockar påtagna, föröva flyglarm). Avdela och instruera larmpost med visselpipa för att åka utanpå täckt fordon. Håll tiden.

Vid flyganfall under marschen hastigt halt, om möjligt i flygskydd men alltid vid sidan av vägen, så att ett ev. skadat fordon ej spärrar densamma. Hela besättningen kvickt ut i terrängen, om möjligt skyddad i markfördjupningar, men framför allt absolut stilla och utan att visa ljusa ytor (ansiktet) under överflygningen.

Det kan bli nödvändigt med ansatsvis körning från en dold plats till en annan, om upprepade överflygningar sker. Särskilt före broar, höga vägbankar, väg genom tätort o. dyl. kan en rekognoscering på cykel vara värdefull trots tidsförlusten, om det förefaller sannolikt, att skador åstadkommits och förbindelse med överordnad befälhavare ej kunnat hållas.

Fordonsbefälhavare bör genom förfrågningar på passerade stationer söka kontrollera framförvarande fordons läge. Vid skada å eget fordon sök ordna snabb reparation, ev. bogsering, överflyttning av personal och viktigaste materiel till annat fordon, rapportera genom efterföljande fordon eller telefon till styrkechefen via närmaste station angående skadans art, utsikt att själv reparera, trolig tid härför, behov av hjälp och reservdelar, egna andra åtgärder, närmaste telefon, sårade o. s. v. Vid vägsador varsko efterföljande fordon, sätt upp anslag vid närmaste korsväg eller vändplats. Meddela likaså både till styrkechef och kamrater viktiga iakttagelser om fientliga åtgärder, fordon, vägar o. s. v.

Under hela marschen måste fordonsbefälhavare ständigt vara orienterad på kartan, så att han vet, var han befinner sig och vid vägskada snabbt kan välja annan väg.

Vid på förhand meddelad rast väljes givetvis om möjligt flygskyddad uppställning, även om därigenom tiden för rasten något förskjutes. Håll däremot rätt längd för rasten och anbefalld körhastighet.

Slutligen: fullfölj med alla medel och även utan nya order den anbefallda uppgiften, även om det skulle vara omöjligt på den beordrade vägen eller angivna sättet. Meddela om möjligt avvikelser till högre chefen och se till, att andra fordon ej hindras i fullföljandet av sina uppgifter. Gott samarbete är nödvändigt. Tag inga onödiga risker. Tag vård om personal och materiel, så långt det är möjligt.

Dessa synpunkter göra långt ifrån anspråk på att vara uttömmande i ett mycket betydelsefullt ämne. De vill endast väcka till eftertanke genom att visa, hur svår t. o. m. en i fred så enkel detalj som framkörningen kan bli i krig.

Släckningsplan avvärjde katastrof!

Vid den stora branden hos Statens Skogsindustrier i Skinnskatteberg den 24 augusti i år nedbrann sorteringsverket, vilket var beläget framför och mellan torkhuset och sågbyggnaden. Dessa två byggnader synas på bild 1, där såghuset är den stora vita byggnaden, och torkhuset är den mörka lägre byggnaden, som

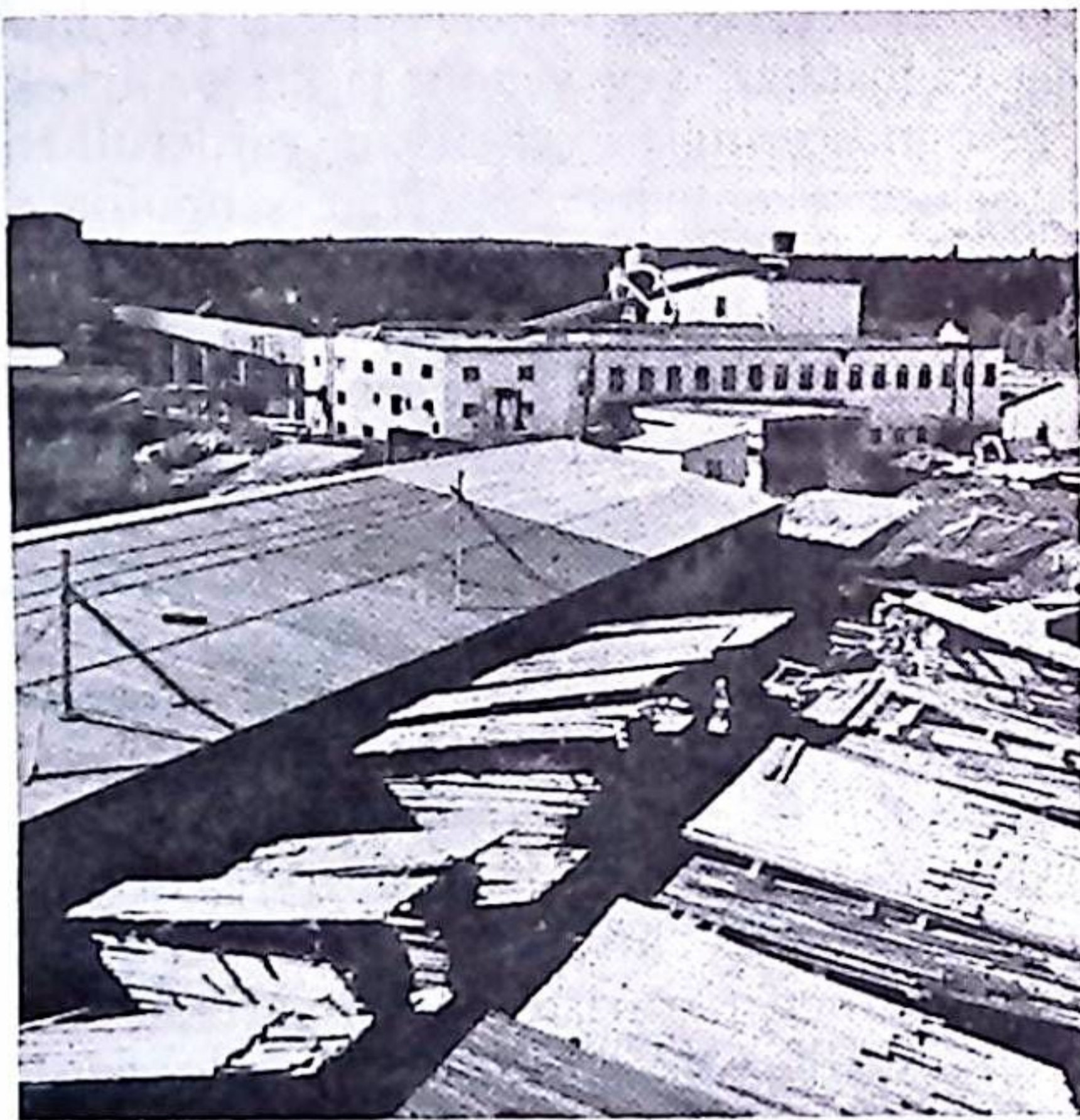

Bild 1.

skymtar till vänster om den transportanordning, som utgår från såghusets gavelända. Bilden, som är tagen ett par dagar efter branden, visar den viktigaste begränsningslinjen av branden dels vid såghusets gavel, där fönstren äro bortbrända och där putsen lossnat på en relativt stor yta, dels vid nedre delen av brädgårdsområdet, vilket — genom olyckliga omständigheter — vid brandtillfället stod i brännbar förbindelse med sorteringen genom upplagda trävaror.

De i släckningen deltagande brandkårerna, industribrandkåren på platsen, Skinnskattebergs kommuns brandkår och en avdelning från Fagersta brandkår lyckades i sista stund

Och ej minst att dessa svårigheter måste lösas av varje fordonsbefälhavare ensam. Och som fordonsbefälhavare måste återigen varje yrkes- och borgarbrandman beräknas få tjänstgöra med den ansvällning av brandstyrkorna, som i krig blir nödvändig. Jag skulle tro, att en diskussion om dessa problem vid någon övning vore lämplig och även skulle väcka intresse.

hindra elden att gå över till trävaruupplaget, vilket med säkerhet skulle ha betytt total förstörelse och en mångmiljonskada. Bild 2 visar den plats, där branden stoppades, och denna är belägen mellan det långa träskjul, som syns på bild 1, och sågverksbyggnaden.

Att begränsningen lyckades så väl tillskrives till mycket stor del det förhållandet, att en släckningsplan finnes uppgjord av brandchefen i Skinnskatteberg, och att genomförandet av denna plan övats med de nämnda brandkårerna i september föregående år. På grund av brandens från början stora omfattning och storleken av det hotade området var möjligheten till samband mellan de olika avdelningarna mycket liten under brandens första skede. Det var därför av mycket stor betydelse, att de anländande enheterna på förhand kände till uppställningsplatser för motorsprutor samt angreppsvägar och begränsningslinjer.

Ledningen av släckningsarbetet sköttes av den kommunale brandchefen, ingenjör B. Arvidsson, och dessutom medverkade på ett betydelsefullt sätt företagets disponent Malmström o. industribrandchefen, inspektör Eriksson.

Bild 2.

Vi ha sålunda här ytterligare ett strålande exempel på betydelsen av släckningsplaner inom stora industrier och särskilt inom sågverksindustrin. Ett tidigare exempel härpå var släckningen vid den stora branden hos Igelsta Trä förra året.

Kaare Brandsjö.

Se upp för pölarna!

Enligt amerikanska erfarenheter bör obruten vattenstråle nyttjas i högspänningsanläggning endast som en sista utväg och även då på *minimialavstånd av 16—17 m.*

Alla arter av nedfallna elektriska ledningar, inom- som utomhus böra betraktas som strömförande. Man bör därför *undvika att stiga i vattenpölar*, där nedfallen ledning ligger. Likaså bör man akta sig för att stiga i pölar, dit vatten kan misstänkas rinna från eld i strömförande elektrisk utrustning. Detta gäller även om den släckande är klädd i gummistövlar. Risken för överledning genom finfördelat vatten (sprinkler eller vattendimma) är i och för sig ringa. Men en allvarlig risk föreligger, om sådant vatten sprutas på strömförande utrustning så att det bildas en hinna av vatten över isolatorer och eventuellt ned till golvet, där det bildar pölar. Om den släckande stiger i en sådan pöl, hållande ett munstycke e. dyl. av metall (som jordas genom vattnet i slangen), kan hans kropp komma att fungera som ledare mellan spänningsförande materiel och jord (=

munstycket) och han kan utsättas för, kanhända livsfarlig, ström. Samma risk föreligger, om den släckande, även utan att hålla något munstycke, trampar i en strömförande pöl mellan utrustningen och t. ex. ett ledningsrör av metall eller en annan god jordledare. Då uppstår spänningsskillnad mellan hans fötter och strömmen passerar upp genom foten närmast utrustningen vid högre spänning än den har, när den går ut genom den "bakre" foten. Spänningsskillnaden mellan fötterna kan vara så hög, att fara för livet föreligger.

Av dessa skäl bör man undvika att beträda pölar på golvet (marken) i närheten av strömförande och nedblött elutrustning, såframt man icke är *säker på att vattnet i pölen har kontakt med en god jordledare mellan personen och den elektriska utrustningen.* Tilläggas bör, att rätt utförd montage av utrustningen skall innebära god jordning av denna, varför den senare här angivna risken normalt icke skall behöva förekomma. Men man kan aldrig vara för säker. Därför, se upp med vattenpölar vid högspänningsbränder!

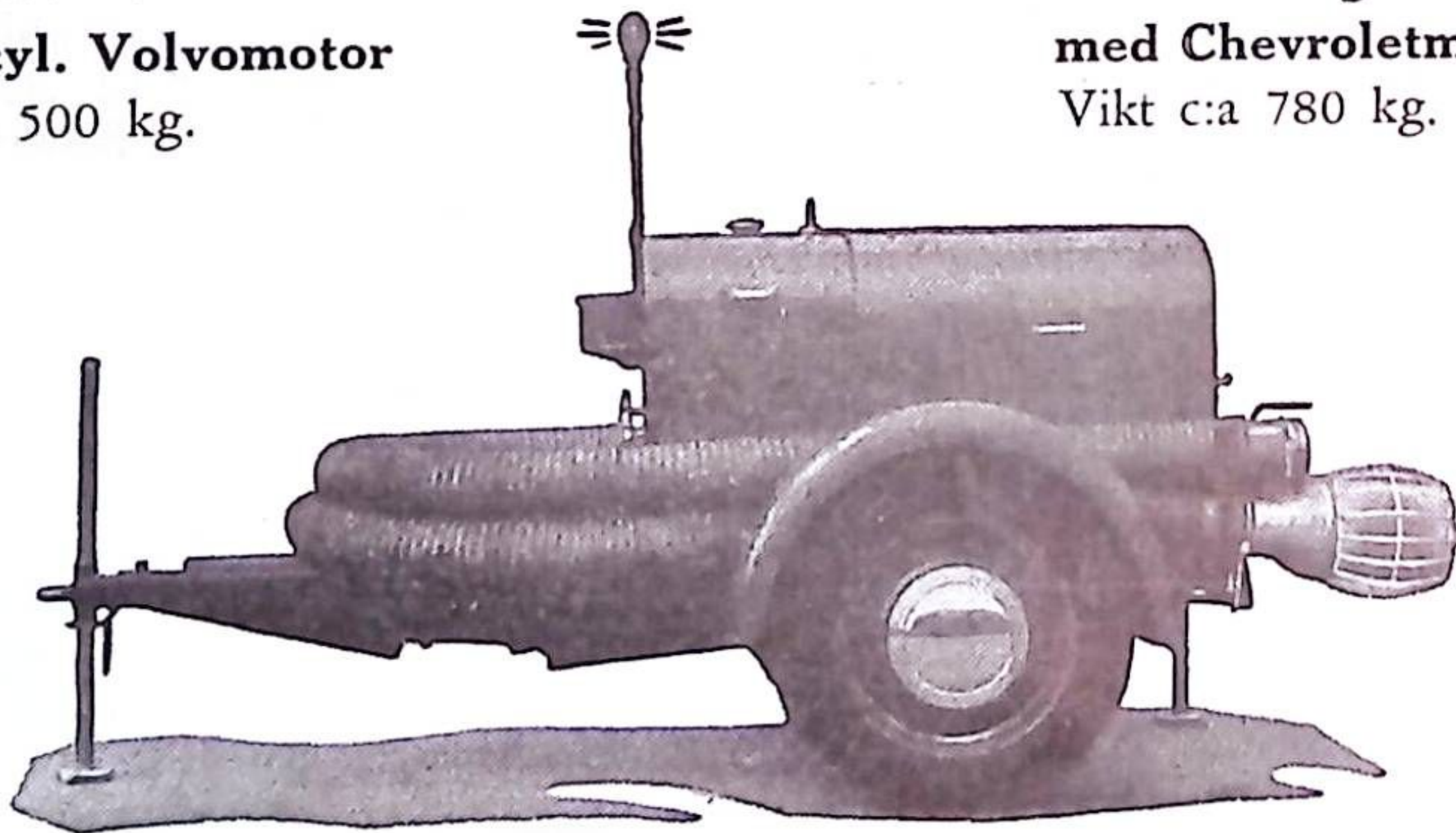
Carl Bexell.

1200 liter
"RV 4"

med 4-cyl. Volvomotor
Vikt c:a 500 kg.

2500 liter
"Ruberg 2500"

med Chevroletmotor
Vikt c:a 780 kg.

Avgasejektor — Oljekylning

Wilh. Rubergs Fabr. AB, Långebro

Tel. Kristianstad 101 74 - 101 78 - 162 78

Nordiska brandteknikermötet i Oslo

Den 16 och 17 september möttes nordens brandtekniker för andra gången (det första mötet hölls i Köpenhamn år 1949), denna gång i Oslo. Som värd och arrangör stod Oslo brandkår med brandchef E. Hagen i spetsen. Genom att brandteknikermötet slagits samman med den nordiska brandskyddsdagen, som hölls den 15, hade man fått en extra kraftig anslutning med inte mindre än 25 danska, 12 finska, 1 isländsk, 64 norska och 41 svenska deltagare, tillsammans 143 stycken.

Första dagens föredrag omfattade på förmiddagen "Statens tillsyn av brandväsendet" med övering. P. Strömsheim, Oslo, som inledare och "Standardisering av brandmateriel" med branding. I. Strömdahl som inledare. Beträffande standardiseringen berättade brandchef Sigurdsson i Reykjavik, att man i hans hemstad beslutat gå över från dansk till amerikansk standard till följd av den mängd amerikanska brandredskap, som förts över till Island under sista kriget. Övriga samhällen på Island skulle dock behålla den danska standarden. Vid diskussionen framfördes även förslag om övergångskopplingar för brandkårerna i gränstrakterna samt förslag om en enhetlig nordisk branduniform.

Högtrycksdimman, som hittills inte kommit i bruk i någon större utsträckning i Europa, utgjorde det kanske intressantaste ämnet under mötet. Det behandlades på eftermiddagen av vice brandchefen R. Hamborgström, Oslo. Vid brandkåren i Oslo, där man sedan några år tillbaka har en högtrycksbil av amerikansk modell, har man nått så goda resultat, att man beslutat anskaffa ytterligare ett par högtryckspumpar. Norsk Brandkasse har dessutom anslagit ett större belopp för inköp av pumpar till kårer ute i landet. Diskussionen efter föredraget inleddes av brandchef Sigurdsson i Reykjavik, som ansåg högtrycksdimman vara ett av de största framsteg, som gjorts under de sista åren, betydligt överlägsen lågtrycksdimman, som bl. a. användes i Sverige. Från danskt och svenskt håll framfördes dock den åsikten, att det framför allt var den nya släckningsmetoden med vatten i tankbilar och icke det höga trycket,

som åstadkommit det goda resultatet. Dessutom förefinnes en stor risk för explosiv återantändning av gaserna, då högtrycksdimman endast "blåser bort" lågorna utan att åstadkomma den nedkylning, som förhindrar gasutvecklingen.

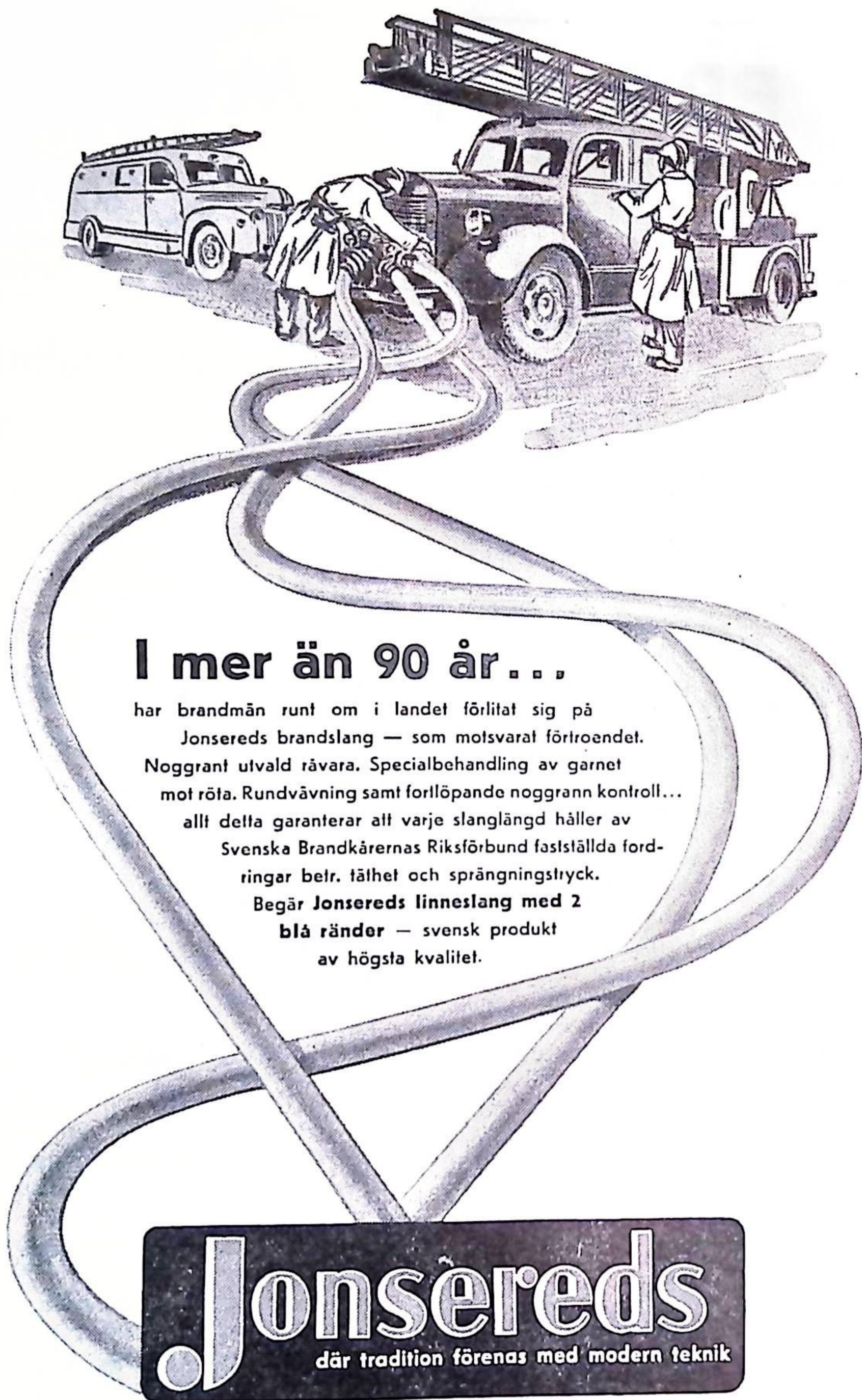
Efter högtrycksdimman kom turen till det våta vattnet, som behandlades av brandinspektör Bolt-Jørgensen, Köpenhamn.

Eftermiddagen avslutades med ett besök på huvudbrandstationen där bl. a. en demonstration av högtrycksbilen ägde rum.

På kvällen voro samtliga deltagare inbjudna till rådhuset där Oslo stad stod för värdskapet. Rundvandringen genom de enorma salarna med sina praktfulla konstverk blev en upplevelse. Efteråt bjöds på charmant supé.

Den andra dagens förmiddag behandlades "Civilförsvaret: Brandväsendets insats vid katastrofbrand" med kapten H. Lindhard, Köpenhamn, "Industriernas brandvårstjänst" med dipl. ing. K. Ståhlström, Helsingfors, och slutligen "Eldsläckning i oljehamnar" med brandchef N. Grönvall som inledare. Beträffande industriernas brandförsvaret berättade ing. Ståhlström, att vissa industribrandkårer i Finland övar ända upp till ett 40-tal gånger pr år. Brandchef Grönvall behandlade i sitt föredrag bl. a. den nya metoden att släcka eller underlätta släckningen av oljebränder med tryckluft samt en ny metod att tillföra oljecisterner skum underifrån utan att skummets släckande egenskaper blir fördärvade, då det stiger upp genom oljan.

Eftermiddagen ägnades helt åt exkursioner. Först besöktes Oslo Bymuseum där man ordnat en utställning "Oslo, by og land, vann og brann", som omfattade en historisk överblick över stadens brandväsen och en större utställning av brandmateriel. Vissa deltagare gav sig dessutom tid att göra ett hastigt besök i Frognerparken med det berömda Vigelandsanlegget. Efter besöket på utställningen där deltagarna även blev bjudna på lunch, ställdes färden till oljehamnen. Här genomgicks anläggningen under ciceronskap av ett par brandinspektörer, varefter den nya skuminstallationen och en del portabla skumaggregat demonstrerades. Mötet

I mer än 90 år . . .

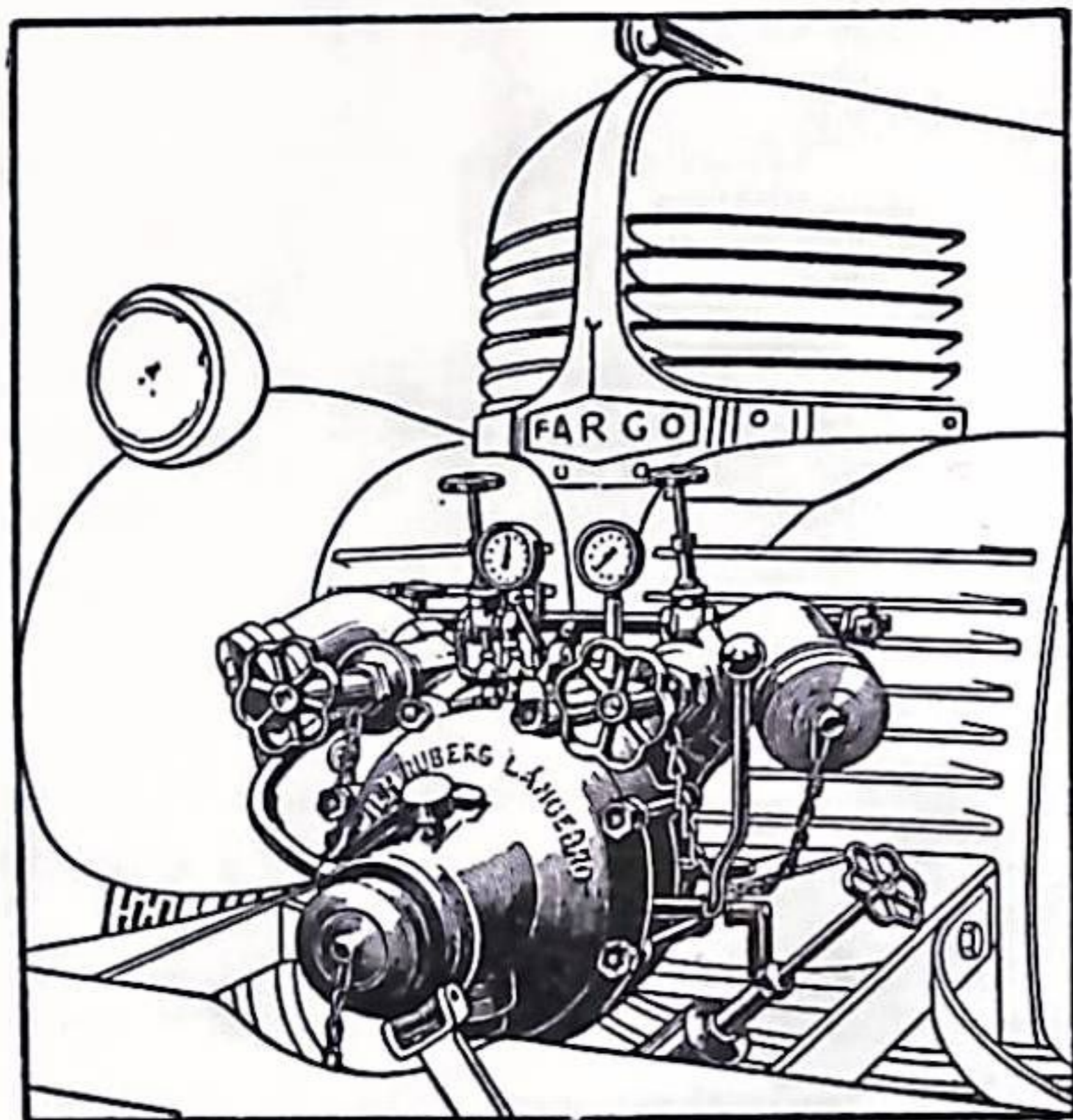
har brandmän runt om i landet förlitat sig på
Jonsereds brandslang — som motsvarat förtroendet.
Noggrant utvald råvara. Specialbehandling av garnet
mot röta. Rundvävning samt fortlöpande noggrann kontroll...
allt detta garanterar att varje slanglängd håller av
Svenska Brandkårernas Riksförbund fastställda fordringar betr. tålhet och sprängningstryck.
Begär **Jonsereds linesslang med 2 blå ränder** — svensk produkt av högsta kvalitet.

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

**JONSEREDS FABRIKERS AKTIEBOLAG • JONSERED
GRUNDAT 1833**

Auktoriserade återförsäljare: { **BRISSMANS BRANDREDSKAP, Halmstad**
A. B. HENRIKSSONS BRANDREDSKAP, Stockholm - Göteborg - Malmö - Sundsvall
ODENIUS A.-B., Göteborg • A.-B. PUMPINDUSTRI, Göteborg - Stockholm - Malmö

FRONTPUMPAR

för upp till 2600 lit/m
vid 9 kg/cm²

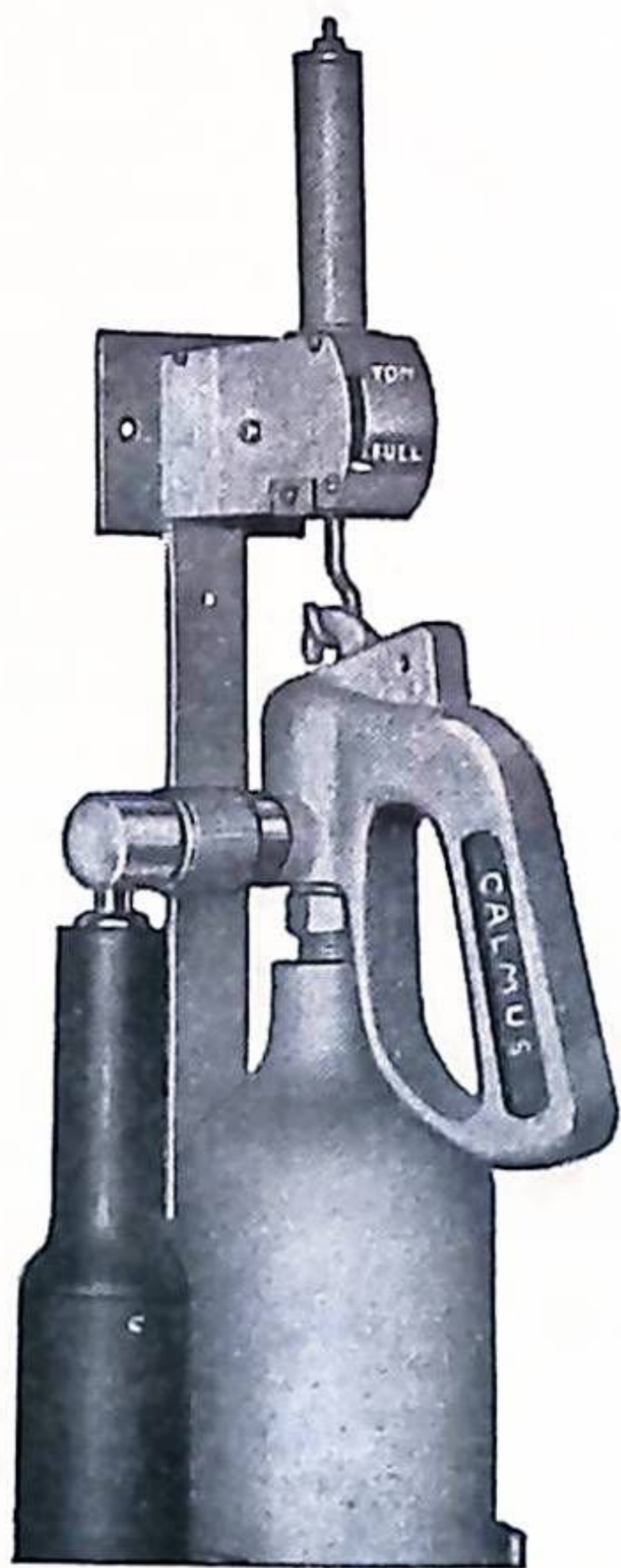
Med avgasevakivering,
oljekylning och synkr.
koppling till motorn.

Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

LÅNGEBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

Vågen vakar

Tack vare CALMUS Automatiska viktkontroll
har Ni varje ögonblick ständig, effektiv och
bekväm kontroll av Edra kolsyresnöapparater.

...ännu en orsak att anlita

AB CALMUS

Eriksbergsgatan 38, Stockholm

Tel. 20 10 21, 20 10 32

avslutades på kvällen med en gemensam middag på K. N. A:s hotell.

Nordiska Brandskyddsdagen.

Några ord om den nordiska brandskyddsdagen den 15 september bör här också nämnas. Förmiddagen ägnades åt brandskyddet av moderna byggnader med särskild tonvikt på bostadshus och räddningsmöjligheter för de inneboende. De danska synpunkterna voro härvidlag anmärkningsvärt stränga. För att förhindra rök och eld att tränga ut i trapphuset från lägenheterna och därigenom omöjliggöra en utrymning denna väg, fordrade man i höga byggnader (med endast ett trapphus) att lägenheterna stod i förbindelse med trapphuset endast via öppna altaner eller balkonger. Vid den efterföljande diskussionen framfördes vissa erinringar mot dessa åtgärder med tanke på isbildning och snö på dessa öppna genomfartvägar vintertid. De svenska och finska kraven voro betydligt mildare härvidlag. Som komplement till det enda trapphuset fordrades i Sverige luckor i altaner eller balkonger med fasta järnstegar till underliggande våning, ja finnarna föreslog till och med glidstänger mellan olika våningsplan. Dessa anordningar ansågs dock vara mindre lämpliga för åldringar och invalider. Stegarna kunde dock vara till god nytta för brandmännen att ta sig upp i byggnaden i och för livräddning och släckning.

På eftermiddagen behandlades olika byggnadsmaterial ur brandskyddssynpunkt. Arkitekt Vainio från Finland behandlade bl. a. motståndskraften mot brand i dörrar mellan trapphus och lägenheter och påvisade med ljusbilder hur snabbt eld bryter igenom moderna dörrar, ett förhållande som säkerligen icke uppmärksammas i tillräcklig grad. Civiling. Möller berörde bl. a. moderna betongkonstruktioner ur brandskyddssynpunkt. Genom moderna gjutningsmetoder, t. ex. vibrering, kan man nu bygga i betydligt klenare konstruktioner än tidigare, vilket emellertid medför betydligt försämrad motståndskraft mot eld. En modern betongkonstruktion kan alltså numer icke alltid betraktas som brandsäker.

Trällsplattan, om vilken man tidigare icke varit fullt säker, fick här sin dödsdom. Efter en del exempel om dess brandfarlighet, blev man nästan rädd när man på en ljusbild fick se en modern kontorsbyggnad, där huvudbe-

ståndsdelen och kärnan i ytterväggarna utgjordes av just detta material. En brand i dessa väggar måste av allt att döma medföra allvarliga skador.

På kvällen samlades deltagarna till en förnämlig supé, där bl. a. dipl. ing. Harald Möiner avskedshyllades och dekorerades med Finlands vita ros och Svenska Brandskyddsförningens industribrandskyddsmedalj.

Sammanfattning.

Det råder ingen tvekan om, att sammankomster av detta slag är av utomordentligt värde. Trots att de nordiska länderna har mycket gemensamt företer de också många skiljaktigheter inte minst inom brandförsvaret. Betydelsefulla framsteg göras på olika områden inom olika länder och det är givetvis av stor betydelse att erfarenheterna snabbt kommer de övriga länderna tillgodo. Högtrycksdimman och oljesläckningen kan bli exempel härpå.

Det kan dock inte hjälpas, att de olika språken vid sådana här möten vållar något besvär — när de talas. Det blev ganska tröttande att en längre stund lyssna på ett föredrag, som hölls på något av grannspråken. De korta debattinläggen däremot vållade inga svårigheter. Vore det inte lämpligt om föredragen vid kommande nordiska möten i god tid innan sändes till samtliga deltagare, gärna ett och ett med någon veckas mellanrum. Härigenom skulle man vinna att deltagarna fingo bättre möjligheter att förbereda sig till diskussionsstunderna, vilka samtidigt skulle kunna ges betydligt störutrymme i programmet. Föredragen skulle i så fall inte eller endast i sammandrag läsas upp för auditoriet. I Oslo blev debattörernas antal ofta större än beräknat, varför tiden för var och en blev mycket knapp.

Brandchef Hagen och hans kolleger är värd en honnör för det trevliga och omfattande programmet och för ett ypperligt arrangemang. Bara en liten detalj skall här antecknas — programhäftet, som samtidigt innehöll deltagareförteckning, var på framsidan försedd med resp. deltagares namn, nummer i förteckningen) och nationalfärger. När programmet placerades i bröstfickan tjänstgjorde det som en namnbricka till upplysning för obekanta kolleger. En trevlig idé.

Direktörsbyte i Svenska Brandskyddsföreningen

Ragnar Götherström går.

Kapten Ragnar Götherström lämnade den 1 oktober i år befattningen som verkställande direktör i Svenska Brandskyddsföreningen.

Eldsjälen Ragnar Götherström fann sitt rätta verksamhetsfält, när Svenska Brandskyddsföreningen — vid Föreningens bildande år 1919 — anställde honom som redaktör för sin tidskrift. Utan avbrott har han sedan dess skött den sysslan. Men snart nog blev han den, som fick taga ledningen för hela arbetet inom Föreningen, först som dess sekreterare och sedan som verkställande direktör. Med aldrig svikande entusiasm har han arbetat för ett förbättrat brandförsvaret, och Brandskyddsföreningen har under hans direkta ledning utvecklats i hög grad. Många och svåra stormar har kapten Götherström haft att utrida, men han har gjort det, och gjort det med framgång. Aldrig rädd för att kasta sig in i diskussioner har han, som den strålande propagandaman han är, som regel också vunnit gehör för sina synpunkter.

Utöver den rena propagandaverksamheten är det främst på det förebyggande brandskyddets område, som kapten Götherström nedlagt ett betydande arbete. Den hederstitel **DET FÖREBYGGANDE BRANDSKYDDETS SKAPARE**, som Brandskyddsföreningen år 1945 lät prägla på sitt högsta förtjänsttecken åt honom, var välförtjänt.

På brandförsvarets område finns väl näppeligen något verk, organisation eller inrättning, som icke kapten Götherström samarbetat med. Och den goda samarbetsvilja, han alltid visat,

har i hög grad främjat brandförsvaret. Icke minst härför är det anledning att rikta ett varmt tack till kapten Götherström då han nu — med bibehållen vitalitet — minskar sin arbetsbörda. I tacket inneslutes förhoppningen, att kapten Götherström inte på många år ännu skall helt draga sig tillbaka från det gagnande arbetet i brandförsvarets tjänst, även om han lämnat ledningen av Svenska Brandskyddsföreningen i andra händer.

Då kapten Götherström avgick från direktörsbefattningen överlämnade landshövding Mossberg till honom Svenska Brandkårernas Riksförbunds förtjänstmedalj i guld.

Christer Möller kommer.

Svenska Brandskyddsföreningens förutvarande sekreterare, civilingenjör Christer Möller, inträdde vid kapten Götherströms avgång som ny verkställande direktör i Föreningen.

Redan under c:a 20 år har ingenjör Möller ägnat sina krafter åt brandförvarsarbete, varav sedan år 1936 i Svenska Brandskyddsföreningen. Under den tiden har han hunnit göra sig väl känd av Sveriges brandbefäl, bl. a. av alla dem, som genomgått centrala kurser vid Statens Brandskola, där han allt sedan skolans start varit en högt uppskattad lärare. Hans stora tekniska kunnighet i förening med en ständigt visad god samarbetsvilja gör, att Svenska Brandskyddsföreningen förvisso icke kunnat finna en lämpligare kraft som Föreningens verkställande direktör.

A. Ekberg.

ABA applikatorrör

Omställbart med ett handgrepp från vattendimma till hel stråle. Enkel, robust konstruktion. Helt förkromat. Vridbart rör. Lätt utbytbar sil. Ringa vattenåtgång — minskad risk för vattenskador. Längd 1,8 m, 45° böjning.

ABA vattenpistol

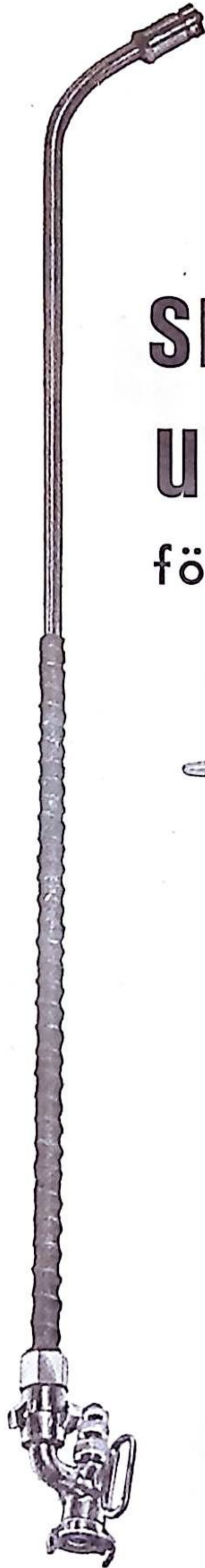
Ett effektivt smalslangmunstycke, manövrerbart med en hand från avstängning till dusch och full stråle. Fjäderspärre för låsning i olika lägen.

ABA-flex smalslang

Invändigt gummerad. Lågt friktionsmotstånd. Smidig och lätthanterlig. Tät och hållbar.

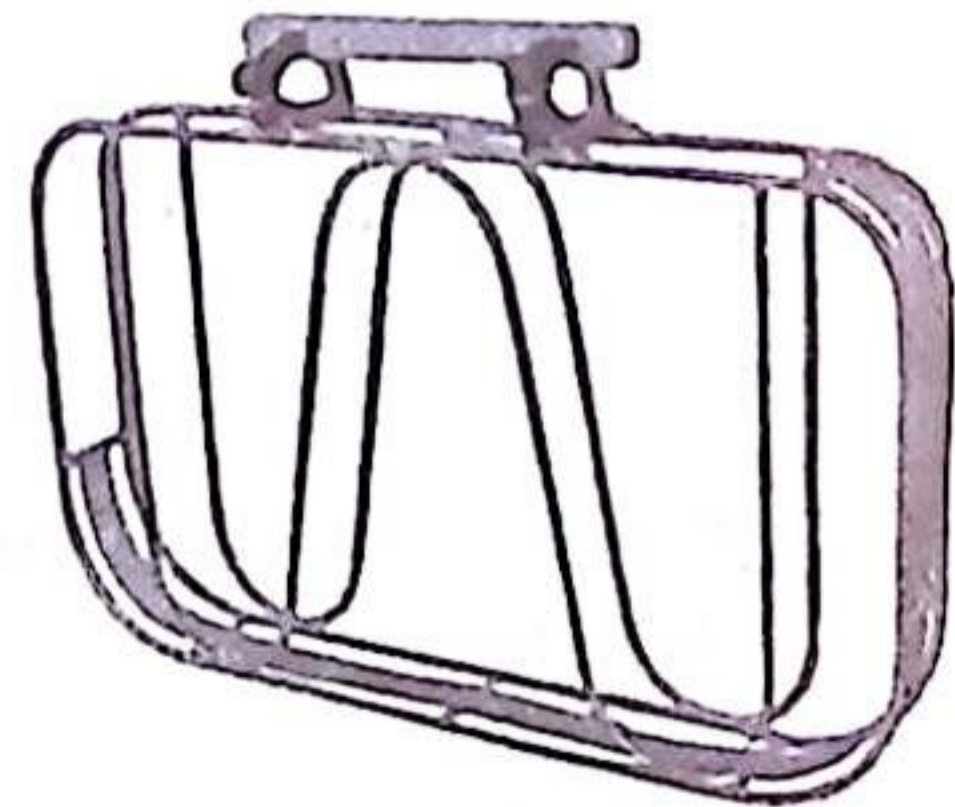
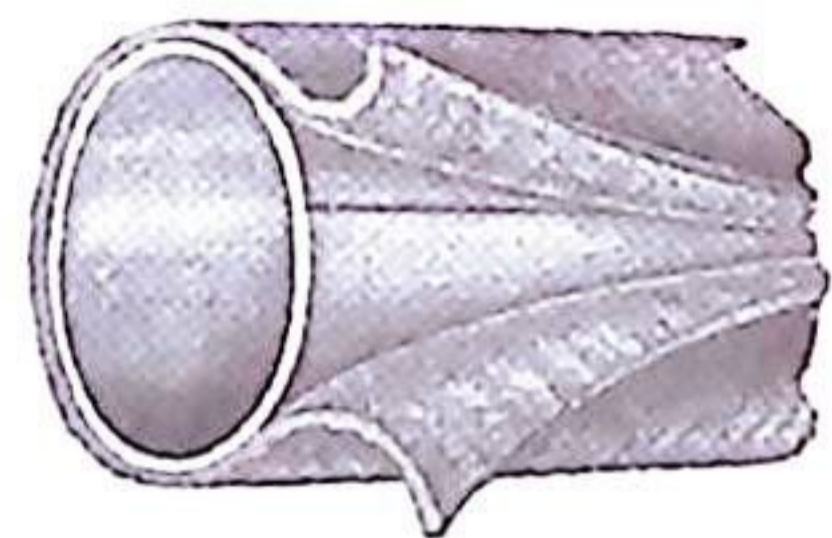
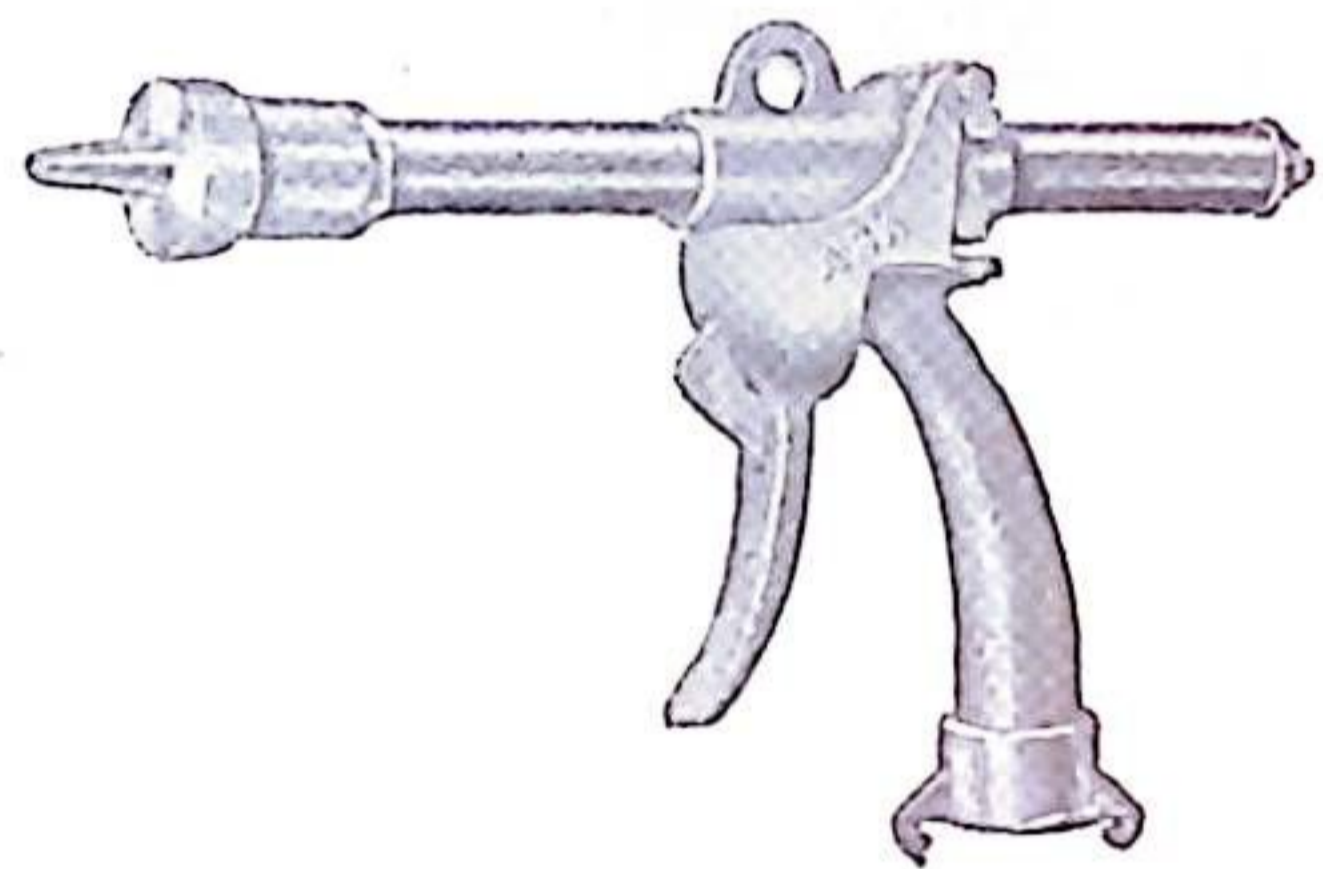
ABA slanglåda

Tillverkad av rundjárn och kadmierad mot rost. Speciellt utformade handtag skydda knogarna och ge balans åt lådan. Idealisk när det gäller utläggning av slang i smala passager.

ABA

smalslang- utrustning för effektiv eld- bekämpning

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN AB

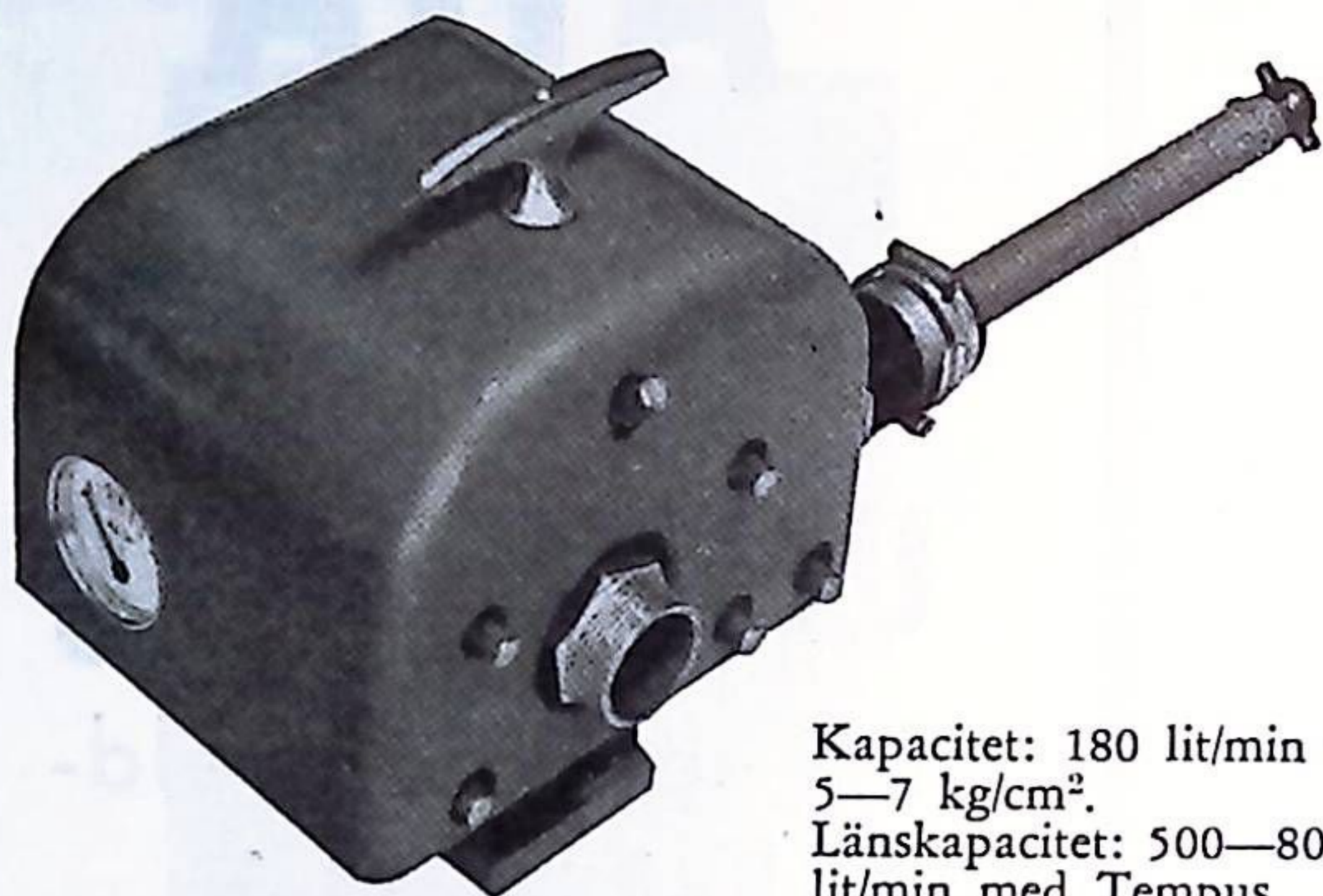
Scheelegatan 28

STOCKHOLM

Tel. 52 07 95

Avdelningskontor: Hälsingborg, Nytorpgatan 87 B, tel. 130 09
Borås, Bergdalsgatan 20, tel. 208 54

Läs vad en fackman säger om **TEMPUS FRONTPUMP!**

Kapacitet: 180 lit/min vid
5—7 kg/cm².
Länskapacitet: 500—800
lit/min med Tempus
Ejektor.

En norrlandsbrandkår skriver: "Den 14 ds hade vi en ladugårdsbrand här. 10 m därifrån låg det en annan ladugård med vindriktningen mot densamma och alltså mycket starkt hotad. Men genom att vi fick vatten så fort genom frontpumpen kunde vi hålla ladugården fri från antändning tills den stora sprutan kommit igång."

Tempus Frontpump är ett utmärkt komplement till större motorsprutor och pumpar. Monterad t. ex. på en tankvagn ger den vatten på några sekunder efter ankomsten till brandplatsen.

Begär prospekt, tekniska uppgifter och referenslista.

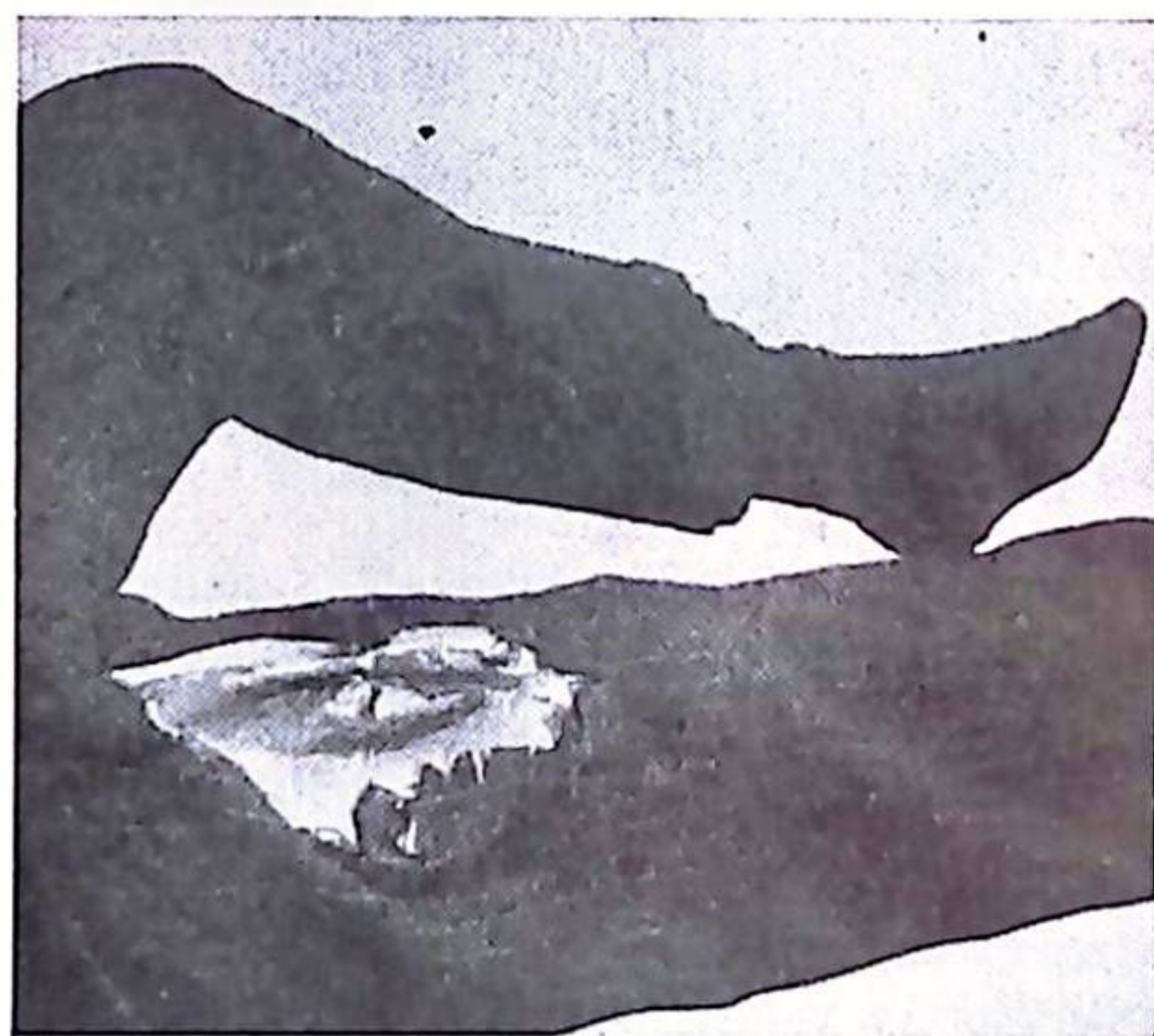
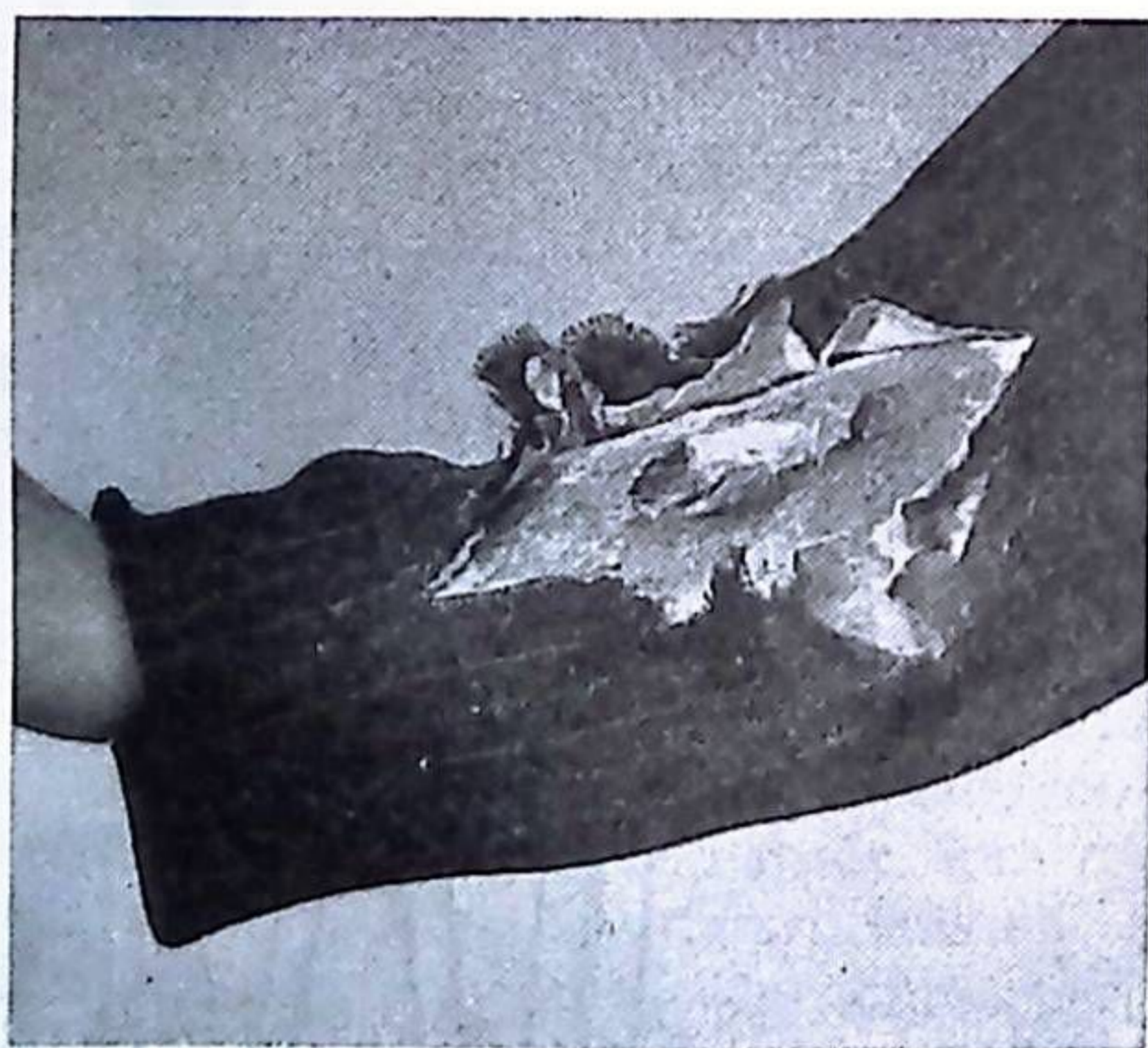

AB SVENSKA TEMPUS

KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 111835

Aterförsäljare: Ingenjörfirma Molin & Westberg, Mäster Johansgatan 5, Malmö. Tel. 388 40.

SÅRSKADEATTRAPPER

Vid sjukvårdsövningar blir resultatet bättre, om verklighetstroga attrapper användas.

Våra nya sårskadeattrapper fylla alla krav och äro dessutom lätthanterliga och hållbara.

Begär offert och broschyr från

INDUSTRIENS VERKSKYDD SINSTITUT AB

Drottninggatan 70

tel växel 23 73 70

Stockholm C

Ny brandskyddshandbok

Offentliga brandskyddsföreskrifter av Eric-S. Åkerhielm. Pris kr. 15:—. Rekvideras hos Svenska Brandkårernas Riksförbund, Jakobsgratan 14, Stockholm C.

På det förebyggande brandförsvarets område finns det en djungel av föreskrifter, och de övervakande instanserna äro många. Visste man det inte förut, så inser man det med önskad tydlighet, då man bläddrar i handboken "Offentliga brandskyddsföreskrifter".

Ett oerhört sammanställningsarbete ligger bakom det i dagarna utkomna verket. Handboken utgör nämligen ett koncentrat av de brandförvarsreglerande bestämmelser, som återfinnas i brandlagen, brandstadgan och normalbrandordningarna, byggnadsstadgan och anvisningarna till densamma, hotell- och pensionatstadgan, biografförordningen, förordningarna angående eldfarliga oljor och explosiva varor, Kungl. Kommerskollegii kungörelser, statens brandinspektions anvisningar m. fl. Och överallt med författningshänvisningar. Författaren har emellertid nödgats begränsa sammanställningen såtillvida, att endast sådana förebyggande brandskyddsåtgärder medtagits, "som avse förebyggande av brands uppkomst och eldens spridning i byggnader eller däri befintliga föremål, men föga eller intet om åtgärder till räddning av människoliv".

Föreskrifterna äro samlade under följande sex huvudrubriker:

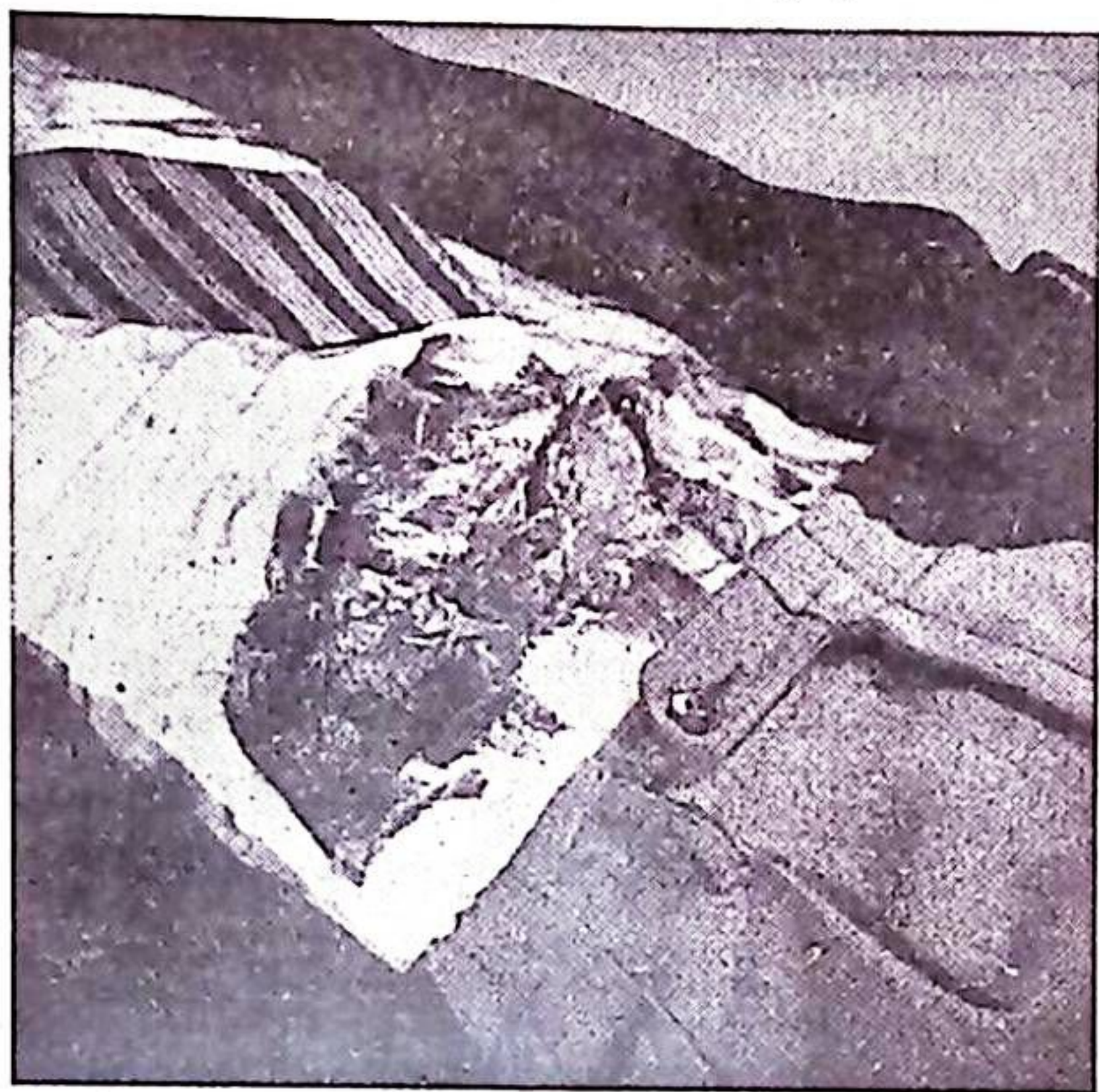
1. Gemensamma bestämmelser för alla slag av byggnader, lokaler och verksamheter.
2. Bestämmelser för vissa slag av byggnader (vissa civilrisker).
3. Bestämmelser för industri och hantverk.
4. Bestämmelser för förvaring av eldfarliga oljor, butan och propan.
5. Bestämmelser för förvaring av explosiva varor.
6. Föreskrifternas giltighetsområden samt övervakning.

Inom ovannämnda huvudgrupper har detaljerade uppdelningar av bestämmelserna skett — exempelvis inom olika slag av industrier. I handboken återfinns däremot icke något om lantgårdar. Speciellt intresse har författaren ägnat elektrisk materiel och bestämmelserna på detta område. Sålunda ingår ett stort antal för brandsynerförrättaren värdefulla förtydligande bilder av elektrisk armatur och utrustning.

Här skall ytterligare endast nämnas, att i kapitlet om eldfarliga oljor även finns en tabell över klassindelning, flampunkt och explosionsgränser för ett stort antal eldfarliga oljor och vätskor.

Uppenbarligen föreligger risk för att en handbok

Sårskadeattrapper

Vid brandövningar ställs övningsledaren ofta inför problemet hur skademarkeringen skall ordnas på ett så realistiskt sätt som möjligt. Samma är förhållandet vid sjukvårdsövningar. För att vid utbildning och övningar i sjukvårdstjänst underlätta sårskademarkeringen har man nu framställt sårskadeattrapper av vaxduk och gasbinda, som överdragits med cellulosafärg. Attrapperna äro naturtroget utförda och enkla att anbringa, och det oömma materialet gör, att förbanden kan anbringas direkt på den angivna skadan.

Priset för en sats attrapper — 10 st. — är 60:— kr. En kompletteringssats om 5 attrapper kostar 35:— kr. Dessutom finnas 3 specialattrapper à 60:— resp. 85:— kr/st.

som denna lätt blir inaktuell genom successivt tillkommande nya eller ändrade bestämmelser. Författaren har emellertid för avsikt att mot abonnemang fortlöpande tillhandahålla köpare av verket de nya bestämmelser, som tillkomma. Det är också lätt att verkställa utbyte av blad i boken, då verket tryckts på lösblad, samlade i en gedigen ringpärm.

Som redan sagts, måste det ligga ett stort arbete bakom dessa samlade brandskyddsföreskrifter. På ett klart och redigt sätt serveras här i koncentrerad form gällande brandskyddsbestämmelser med samtidig hänvisning till *var* de fullständiga bestämmelserna återfinnas. För brandbefälet i första hand i tätorterna och vid större industriföretag lämnar "lathunden" god hjälp och ledning, och den bör underlätta såväl brandsynerarbetet som brandchefernas rådgivningsverksamhet. Även för byggnadsnämnder, arkitekter och byggmästare bör den vara av värde.

Ek.

Statens Brandskola

Statens Brandskola planerar innevarande höst följande kurser, avsedda för landsbygdens brandbefäl. Därest på någon ort anslutningen ej skulle bli tillräcklig, kan planerad kurs komma att inställas eller uppskjutas.

Plats Tid Kursledare

Brandchefskurser kat. III.

Solna 3/11—15/11, Brandchef A. Samuelsson
Uppsala 27/10—8/11, Brandchef F. Renström
Växjö 29/9—11/10, Brandchef L. M. Eliasson
Malmö 3/11—15/11, Brandchef S. Sönerberg
Borås 13/10—25/10, Brandchef N. Danielson
Härnösand 20/10—1/11, Brandchef V. Tell

Repetitionskurser kat. III.

Kristianstad 24/11—29/11, Brandchef H. Hällebrand
Karlstad 10/11—15/11, Brandchef A. Engström
Västerås 6/10—11/10, Brandchef O. Werngren

Militära elever mottagas i mån av utrymme. Ansökan om deltagande lämnas direkt till resp. kursledare senast 10 dagar före kursens början.

Svenska Brandbefälsförbundet

I närvaro av ett 60-tal medlemmar höll Svenska Brandbefälsförbundet den 21 augusti sitt årsmöte i Gävle. Förhandlingarna leddes av brandchef N. Grönvall, som i sitt hälsningstal riktade en särskild välkomsthälsning till förbundets hedersledamot brandchef E. Hagen, Oslo.

Styrelsens och revisorernas berättelser för verksamheten 1951 lades med godkännande till handlingarna, och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 1951 års förvaltning. På styrelsens förslag beslöt årsmötet att årsavgiften för år 1953 skall utgå med 25: — kr. För pensionärerna skulle dock årsavgiften t. v. begränsas till 5: — kr.

Såväl ordföranden, brandchef N. Grönvall, som brandingenjör I. Strömdahl hade undanbett sig återval i styrelsen. Till ny ordförande i förbundet utsågs brandchef H. Rosencrantz, och till vice ordförande brandchef K.-M. Grönlund. Nya styrelseledamöter blevo brandcheferna H. Dahlberg och H. Edensjö. Till nya styrelsesuppleanter valdes brandcheferna N. Österberg och B. Eriksson. I övrigt skedde omval.

Brandchef Grönvall tackade för det förtroende, som visats honom under den tid han suttit som förbundets ordförande, och framhöll, att då han nu på grund av arbetsanhopning avsåg sig uppdraget var det med ett visst vemod, han lämnade brandbefälsförbundets styrelse. Under ordförandeskap av brandchef Rosencrantz beslöt årsmötet utse brandchef Grönvall till hedersledamot i förbundet.

Årsmötet beslöt vidtaga en mindre ändring i förbundets stadgar. Den gick ut på att styrelsen skall ha två vice ordförande samt att verkställande utskottet skall bestå av ordföranden, båda vice ordförandena samt sekreteraren. Vidare beslöts, att förbundet från år 1953 skall utgiva brandbefälskalendern i egen regi. I övrigt diskuterades interna förhandlings- och avlöningsfrågor.

Den offentliga delen av förbundets årsmöte avhölls tillsammans med Svenska Brandingenjörföreningen. Härvid hölls uppskattade föredrag av brandchef B. Hermanson om "Släckning medelst tankvagn" och av direktör H. A:son Moberg om "Fordringar på motorsprutor".

Ek.

Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Stor hörbarhet.
Ringa luftförbrukning.
Oberoende av elström.

Begär
prospekt
nr 468

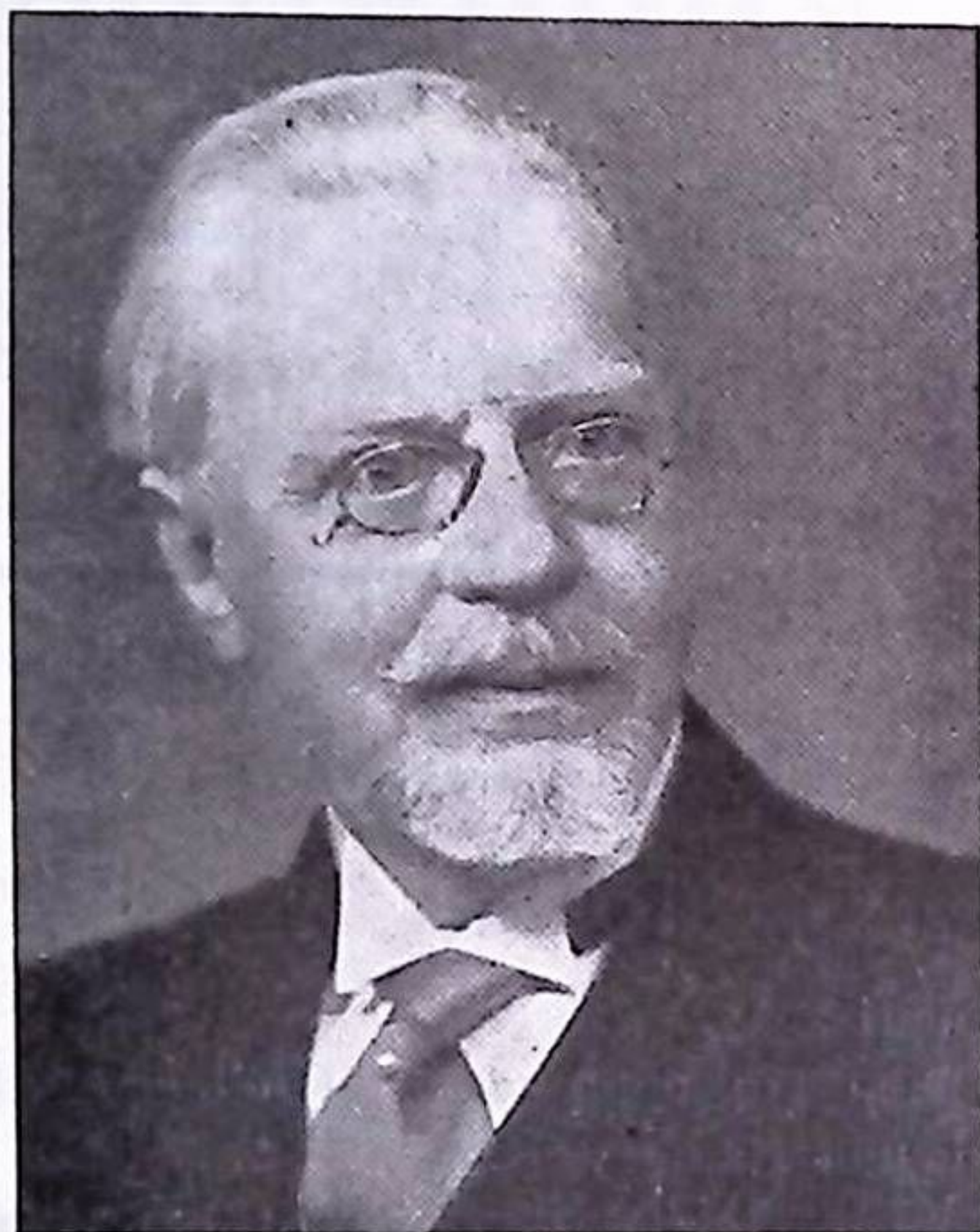
Grundat
1840

KOCKUMS
MEKANISKA VERKSTADS AB · MALMÖ

Bemärkelsedagar

K. A. JANZON 75 ÅR.

Den 18 nov. tyller den för allt brandfolk välkände brandskyddsnestorn K. A. Janzon 75 år. Ett långt och

Notiser

Utnämning.

Till 1:e v. brandchef i Örebro har utsetts 2:e v. brandchef C. Annhammar, Örebro.

Brandchefsvalet i Västervik

har nu kommit i ett nytt läge.

Sedan länsstyrelsen vägrat fastställa brandstyrelsens val anfördes besvär häröver hos Kungl. Maj:t av den till befattningen utsedde. Denne har nu återkallat sina besvär, och i anslutning härtill har även brandstyrelsen därför återkallat sina klagomål.

intresserat arbete som brandingenjör, inom kommittén med långa namnet, vid utarbetandet av den nya brandlagstiftningen samt arbetet med de nya brandordningarna äro i korthet något av vad han uträttat och vill vi här bringa honom vår hyllning.

Red.

60 år.

22/11 Gavelin, K., Brandchef, Vilhelmina.

25/11 Bergedahl, J., Överbrandmästare, Stockholm.

Nyheter från Brissmans

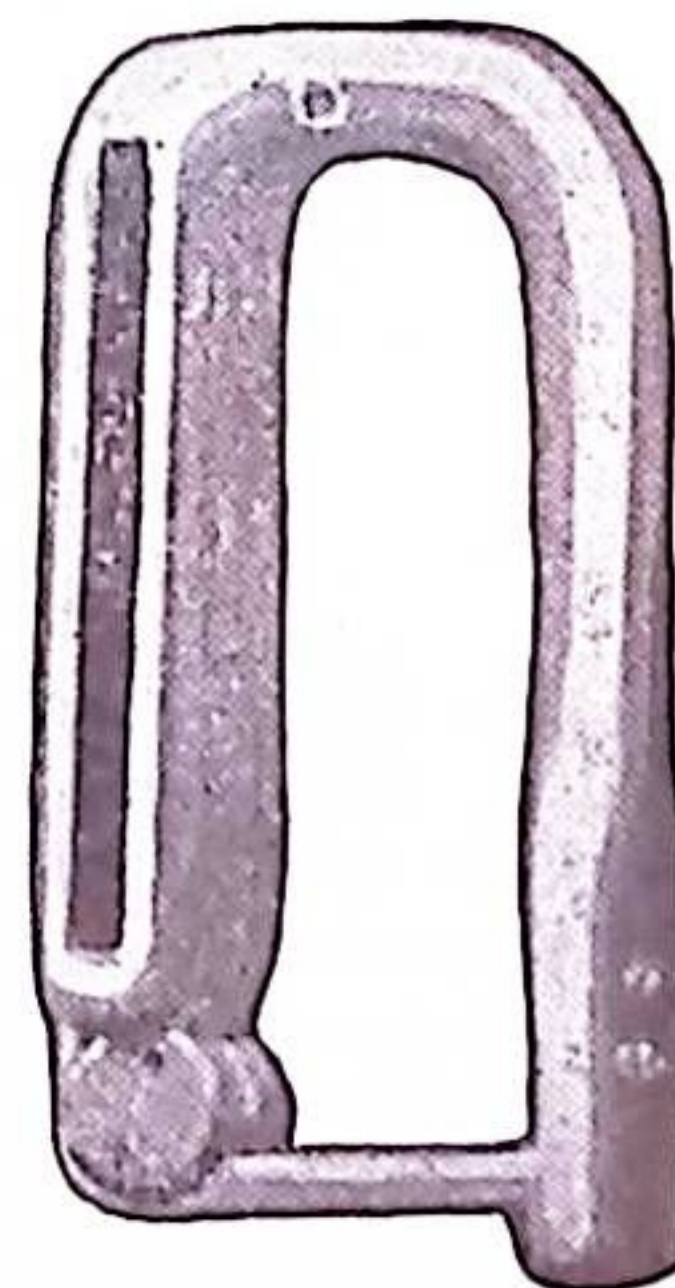
Manskapslina av NYLON, brottgräns c:a 900 kg., vikt med väska 650 gram. Ruttar ej, mjuk och smidig även om den är våt samt slitstark.

Manskapslina med stålwire, brottgräns 850 kg., stark och eldsäker.

Bälthake av lättmetall, brottgräns 2.520 kg., lätt och rostfri. Monteringshylsor för brandslangar, vulkaniseringsapparater samt all övrig brandmateriel med kort leveranstid.

Brissmans Brandredskap, Halmstad

Telefon 3333

BRANDHJÄLMAR av stål

Svart- eller vitlackerade med polerad lättmetallskam och extra prima skinninredning.

Alla hjälmar försedda med hållare för nackskydd.

Snabbinställning av hakrem.

Leverans sker omgående.

Rekvirera provhjälm.

MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5

MALMÖ

Tel. 388 40, 759 12

Specialfirma i brandredskap

Brandmästare, tillika vice Brandchef samt två Brandmannabefattningar

Befattningen som Brandmästare, tillika vice Brandchef i Skara samt två Brandmannabefattningar vid brandkåren därstädes kungöres härmed till ansökan lediga.

Befattningen som Brandmästare, tillika vice Brandchef är placerad i 18 lönegraden ortsgrupp 3 jämte fri beklädnad.

Brandmannabefattningarna är placerade i 14 lönegraden ortsgrupp 3 jämte fri beklädnad.

Befattningshavarna är skyldiga att ställa sig till efterrättelse för staden gällande tjänste-, avlönings- och pensionsreglementen ävensom de föreskrifter i övrigt, som äro eller kunna bli fastställda.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg och de handlingar, som sökande önska åberopa, skall vara brandstyrelsen tillhanda senast den 25 oktober 1952.

Brandstyrelsen.

Befattningen som

brandmästare tillika vice brandchef vid Karlshamns Stads Brandkår

förklaras härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 januari 1953.

För befattningen gälla de föreskrifter och bestämmelser, som äro upptagna i brandlagen och brandstadgan samt brandordning och reglementen för Karlshamns stad.

Befattningen är placerad i lönegrad 18, varjämte årligt beklädnadsbidrag utgår, avgiften för pensionering betalas av staden.

Till brandstyrelsen ställd ansökan skall vara inkommen senast den 1 november 1952.

Karlshamn den 22 september 1952.

Brandstyrelsen.

K U N G Ä L V

Arvodesbefattningarna som

Brandchef och vice Brandchef

kungöres härmed till ansökan lediga. Som kompetensvillkor gäller vad som finnes angivet i brandstadgan. Fast arvode utgår med följande belopp per år

till brandchefen 2.000: — kronor och till vice brandchefen 600: — kronor eller de arvoden varom överenskommelse kan komma att träffas mellan Kungälvs stad och berörda personalorganisationer i anslutning till de centrala förhandlingar som pågå.

Tillträde till befattningarna sker efter överenskommelse.

Ansökan skall ingivas till brandstyrelsen senast den 31 oktober 1952 samt vara åtföljd av de handlingar sökanden önskar åberopa.

Närmare upplysningar lämnas av kommunalborgmästaren, telefon 100 42.

Kungälv den 4 oktober 1952.

Kungälvs stads Brandstyrelse.

Kungörelse

Befattningen som brandchef i Huskvarna stad är till ansökan ledig att tillträdas senast den 1 november 1952.

Ansökningshandlingar skola vara inkomna till drätselkammaren i Huskvarna senast den 27 oktober 1952.

Huskvarna den 1 oktober 1952.

Drätselkammaren.

Kan Ni sälja brandredskap?

Välkänd firma söker en, eventuellt några, representanter för försäljning av kvalitetsprodukter på Norrlands-distrikten. Branschkännedom en fördel. Svar till "Försäljning ej orderhämtning", denna tidskrifts kontor.